

IZVJEŠĆE O FINANCIJSKOJ REVIZIJI

GRAD ŠIROKI BRIJEG

Broj: 01-02-07-11-2-2384-6/19

Sarajevo, rujan 2020. godine

SADRŽAJ

I	IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA.....	1
1.	IZVJEŠĆE O REVIZIJI FINACIJSKIH IZVJEŠĆA	1
2.	IZVJEŠĆE O REVIZIJI USKLAĐENOSTI	3
II	KRITERIJI ZA FINACIJSKU REVIZIJU	5
III	IZVJEŠĆE O REVIZIJI	6
1.	UVOD	6
2.	PREDMET, CILJ I OBUJAM REVIZIJE.....	6
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA IZ PRETHODNIH REVIZIJA I ANALIZA PODUZETIH MJERA	7
4.	SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA	7
5.	PLANIRANJE, DONOŠENJE PRORAČUNA I IZVJEŠĆIVANJE	9
6.	FINACIJSKA IZVJEŠĆA.....	10
6.1	GODIŠNJE IZVJEŠĆE O IZVRŠENJU PRORAČUNA	10
6.1.1	Prihodi i primici	10
6.1.1.2	Neporezni prihodi	10
6.1.1.3	Primljeni grantovi i potpore.....	12
6.1.2	Rashodi, izdaci i financiranje	12
6.1.2.1	Plaće i naknade troškova zaposlenih	13
6.1.2.2	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge.....	14
6.1.2.3	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	16
6.1.2.4	Izdaci za nabavu stalnih sredstava	18
6.1.3	Finacijski rezultat	19
6.2	BILANCA STANJA	20
6.2.1	Gotovina, kratkoročna potraživanja i razgraničenja	20
6.2.2	Stalna sredstva	21
6.2.3	Kratkoročne obveze i razgraničenja.....	22
6.2.4	Dugoročne obveze i razgraničenja.....	22
6.2.5	Izvori sredstava	23
6.2.6	Popis sredstava i obveza.....	23
6.3	IZVJEŠĆE O NOVČANIM TIJEKOVIMA.....	24
7.	JAVNE NABAVE	24
8.	SUDSKI SPOROVI.....	25
9.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠĆA	25
IV	PRILOG: GODIŠNJA FINACIJSKA IZVJEŠĆA.....	26
	Godišnje izvješće o izvršenju proračuna za 2019. godinu	27
	Bilanca stanja na 31. 12. 2019. godine	30
	Izvjeshće o novčanim tijekovima za period izvješćivanja od 1. 1. do 31. 12. 2019. godine.....	31

I IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA

Izvješće neovisnog revizora daje se na osnovu provedene finansijske revizije, koja obuhvaća reviziju finansijskih izvješća i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠĆE O REVIZIJI FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA

Mišljenje s rezervom

Izvršili smo reviziju finansijskih izvješća **Grada Široki Brijeg (u daljem tekstu: Grad)**, koji obuhvaćaju: Bilancu stanja na 31. 12. 2019. godine, Račun prihoda i rashoda, Izvješće o novčanim tijekovima, Izvješće o kapitalnim izdacima i financiranju, Posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, Godišnje izvješće o izvršenju proračuna za godinu koja se završava na taj dan, te Analizu iskaza – tekstualni dio, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, osim za moguće efekte pitanja opisanih u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, finansijska izvješća istinito i fer prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijski položaj Grada na 31. 12. 2019. godine, novčane tijekove i izvršenje proračuna za godinu koja se završava na taj dan, sukladno prihvaćenom okviru finansijskog izvješćivanja.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvješću:

- 1. Ne možemo potvrditi iskazanu vrijednost kratkoročnih plasmana u finansijskim izvješćima u iznosu od 717.225 KM, jer Grad ne raspolaže dokumentacijom iz koje bi se moglo utvrditi kome su i u koju svrhu sredstva doznačena, što nije sukladno odredbama članka 11. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH (točka 6.2.1 Izvješća);**
- 2. Nerealizirana namjenska sredstva iz 2019. godine u iznosu od 675.527 KM na kraju godine nisu preknjižena na razgraničene prihode, već su priznata kao prihod te godine, što nije sukladno članku 48. Zakona o proračunima u FBiH i članku 56. Računovodstvenih politika za federalne proračunske korisnike i riznicu. Zbog ovakvih računovodstvenih postupaka za navedeni iznos precijenjeni su prihodi i ukupan finansijski rezultat za 2019. godinu (točke 6.1.1.3 i 6.1.3 Izvješća);**
- 3. Izvršena ulaganja u infrastrukturu Grada u razdoblju od 2008. do 2016. godine u vrijednosti od 8.128.500 KM u poslovnim knjigama se vode i iskazuju kao sredstva u pripremi. Iako su investicije okončane, zbog neriješenih imovinsko-pravnih odnosa nisu stavljene u uporabu, ne obračunava se amortizacija, radi čega i ne možemo potvrditi njihovu iskazanu vrijednost (točka 6.2.2 Izvješća).**

Reviziju smo obavili sukladno Zakonu o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i primjenjivim Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI). Naše odgovornosti prema tim standardima detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvješća*.

Neovisni smo od Grada sukladno ISSAI-ju 130 – Etički kodeks, te etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti sukladno tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Odgovornost rukovodstva za financijska izvješća

Rukovodstvo Grada odgovorno je za izradu i fer prezentaciju financijskih izvješća, sukladno prihvaćenom okviru financijskog izvješćivanja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje unutarnjih kontrola, relevantnih za pripremu i prezentaciju financijskih izvješća koja ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uslijed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz financijska izvješća, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su razumne u danim okolnostima.

Odgovornost revizora za reviziju financijskih izvješća

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su financijska izvješća kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili greške, kao i izdati izvješće neovisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena sukladno Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija, uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utječu na ekonomske odluke korisnika, donesene na osnovu tih financijskih izvješća.

Kao dio revizije, sukladno Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja financijskih izvješća, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja, nastalog uslijed prevare, veći je od rizika nastalog uslijed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje unutarnjih kontrola;
- stječemo razumijevanje unutarnjih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti unutarnjih kontrola Grada;
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena, kao i povezanih objava rukovodstva;
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj financijskih izvješća, uključujući i objave, kao i odražavaju li financijska izvješća transakcije i događaje na kojima su zasnovana na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s rukovodstvom, između ostalih pitanja, i u vezi s planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u unutarnjim kontrolama, koji su otkriveni tijekom revizije.

2. IZVJEŠĆE O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Mišljenje s rezervom

Uz reviziju finansijskih izvješća **Grada Široki Brijeg za 2019. godinu**, izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, zbog važnosti pitanja opisanih u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Grada za 2019. godinu nisu sukladne, u svim materijalnim aspektima, zakonima i drugim propisima koji su definirani kao kriteriji za danu reviziju.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvješću:

1. **Raspodjela sredstava tekućih transfera u iznosu od 934.825 KM izvršena je bez utvrđenih kriterija, objave javnih poziva i bez obveze dostavljanja izvješća i dokumentacije kojom bi se potvrdila namjena korištenja sredstava. Navedeno nije utvrđeno ni Odlukom o izvršenju Proračuna Grada Široki Brijeg za 2019. godinu, što nije sukladno Zakonu o proračunima u FBiH (točka 6.1.2.3 Izvješća);**
2. **Grad nije osigurao naplatu prihoda po osnovu komunalne naknade na svoj depozitni račun, sukladno Zakonu o riznici u FBiH, zbog čega nije uspostavljen ni nadzor i kontrola nad prikupljenim sredstvima od komunalne naknade sukladno Zakonu o proračunima u FBiH (točka 6.1.1.2 Izvješća);**
3. **Na datum bilance nije proveden cjelovit popis imovine i obveza, niti je izvršeno usuglašavanje stvarnog stanja sa knjigovodstvenim stanjem sukladno članku 25. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH (točka 6.2.6 Izvješća);**
4. **Grad nije uspostavio riznični način poslovanja, kako je propisano člankom 27. Zakona o riznici u FBiH, iako je bio dužan da u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ovog Zakona uskladi svoje akte, a u roku od 12 mjeseci uspostavi riznični način poslovanja (točka 4. Izvješća).**

Reviziju usklađenosti izvršili smo sukladno Zakonu o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i ISSAI-ju 4000 – Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema tom standardu su detaljnije opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Neovisni smo od Grada sukladno ISSAI-ju 130 – Etički kodeks, te etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti sukladno tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih Izvješća, rukovodstvo Grada odgovorno je osigurati da aktivnosti, finansijske transakcije i informacije budu sukladne propisima kojima su regulirane i potvrditi da je tijekom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcioniranje sustava finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvješćima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u

svim materijalnim aspektima, sukladne zakonima i drugim propisima kojima su regulirane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Grada, prema definiranim kriterijima, sukladno zakonima i drugim propisima.

Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji reguliraju poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu financijskog upravljanja, funkcije unutarnje revizije i sustava unutarnjih kontrola.

Sarajevo, 24. 9. 2020. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Dragan Kolobarić

Dragan Kolobarić

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić

Dževad Nekić

II KRITERIJI ZA FINACIJSKU REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru financijske revizije provodi reviziju financijskih izvješća i reviziju usklađenosti. Revizija financijskih izvješća i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. financijska izvješća, kao i aktivnosti, financijske transakcije i informacije, sukladni odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje financijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o proračunima u FBiH;
  - Uredba o računovodstvu proračuna u FBiH;
  - Pravilnik o knjigovodstvu proračuna u FBiH;
  - Pravilnik o financijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH;
- Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH;
- Proračun Grada Široki Brijeg za 2019. godinu;
- Odluka o izvršenju Proračuna Grada Široki Brijeg za 2019. godinu;
- Zakon o principima lokalne samouprave;
- Zakon o financijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o javnim nabavama;
- Zakon o plaćama i naknadama u organima vlasti u FBiH;
- Zakon o porezu na dohodak;
- Zakon o doprinosima;
- Zakon o riznici u FBiH;
- Zakon o državnoj službi u FBiH;
- Zakon o namještenicima u organima državne službe u FBiH;
- Zakon o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
kao i drugi podzakonski akti navedenih zakona;
- Statut Grada Široki Brijeg.

III IZVJEŠĆE O REVIZIJI

1. UVOD

Grad Široki Brijeg je jedinica lokalne samouprave u sastavu Županije Zapadnohercegovačke, uspostavljena Zakonom o Gradu Široki Brijeg¹. Grad je pravni slijednik Općine Široki Brijeg i ima Ustavom i zakonom određene nadležnosti, te preuzima sva prava, obveze i imovinu dosadašnje Općine Široki Brijeg. Ustavom Federacije BiH², Ustavom Županije Zapadnohercegovačke³, Zakonom o principima lokalne samouprave u Federaciji BiH⁴ i Statutom utvrđene su nadležnosti Grada⁵. Teritoriju Grada Široki Brijeg čine sva naseljena mjesta koja su se prema evidenciji Federalnog zavoda za statistiku nalazila u okviru općine Široki Brijeg na dan stupanja na snagu Zakona o Gradu Široki Brijeg.

Organi Grada su Gradsko vijeće i gradonačelnik. Gradsko vijeće je predstavnički organ koji broji 25 vijećnika, čiji izbor se vrši na način i po postupku utvrđenom Izbornim zakonom BiH. Gradonačelnik je nosilac izvršne vlasti i on se također bira neposredno na izborima, sukladno Izbornom zakonu BiH.

Zakonom o Gradu Široki Brijeg utvrđeno je i da vijećnici Općinskog vijeća Široki Brijeg i načelnik Općine Široki Brijeg, stupanjem na snagu ovog Zakona nastavljaju raditi kao vijećnici Gradskog vijeća i gradonačelnik Grada. Također, općinski organi uprave i upravne organizacije, stručne i druge službe i drugi općinski organi nastavljaju raditi kao organi i službe Grada, a javna poduzeća i javne ustanove čiji je osnivač općina nastavljaju raditi kao javna poduzeća i ustanove Grada.

Statut Grada Gradsko vijeće je usvojilo 10. 2. 2016. godine, 14 mjeseci nakon roka utvrđenog Privremenom statutarnom odlukom. Statutom je propisan i uređen samoupravni djelokrug, obilježja, sjedište, ovlaštenja i način rada njegovih organa i druga pitanja od značaja.

Proračunski korisnici Grada Široki Brijeg utvrđeni Odlukom o izvršavanju Proračuna Grada Široki Brijeg za 2019. godinu (u daljem tekstu: Odluka o izvršavanju Proračuna) su Gradsko vijeće sa stručnom službom, Jedinstvena gradska uprava sa stručnim službama i Javni pravobranitelj Grada Široki Brijeg.

Poslovi iz nadležnosti Grada vrše se u okviru osnovnih organizacijskih jedinica: Služba za opću upravu i društvene djelatnosti, Služba za gospodarstvo, Služba za financije, Služba za prostorno uređenje i zaštitu okoliša, Služba za imovinsko-pravne, geodetske poslove i katastar, Služba za branitelje iz domovinskog rata, te Služba za civilnu zaštitu. Za obavljanje stručnih i drugih poslova za potrebe Gradskog vijeća, gradonačelnika i gradskih službi za upravu utemeljuju se uredi: predsjednika Gradskog vijeća, gradonačelnika, Stručna služba za lokalni ekonomski razvoj.

Prema Pravilniku o unutarnjem ustrojstvu jedinstvenog gradskog tijela, sistematizirano je 106 radnih mjesta, koliko je bilo i zaposlenih na 31. 12. 2019. godine.

Gradonačelnik Grada je Miro Kraljević, izabran na lokalnim izborima 2016. godine i kojem je ovo četvrti uzastopni mandat.

Sjedište Grada je u Ulici Fra Didaka Buntića 11.

2. PREDMET, CILJ I OBUJAM REVIZIJE

Predmet revizije su financijska izvješća Grada za 2019. godinu i usklađenost aktivnosti, financijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj je da se izrazi mišljenje o tome jesu li financijska izvješća pouzdana i da li bilance u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja proračuna. Revizijom će se procijeniti primjenjuje li rukovodstvo institucije zakone i propise i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti financijsko upravljanje, sustav unutarnjih kontrola i funkcija unutarnje revizije.

---

¹ „Sl. novine FBiH“, br. 80/14

² „Sl. novine FBiH“, br. 1/94, 13/97, 16/02, 22/02, 52/02, 18/03, 63/03 i 20/04

³ „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, br. 1/96, 2/99, 14/00, 17/00, 1/03 i 10/04

⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 49/06 i 51/09

⁵ „Sl. glasnik Grada Široki Brijeg“, br. 1/16

Revizija je obavljena sukladno unutarnjim planskim dokumentima, u periodu od siječnja do srpnja 2020. godine, sa prekidima.

S obzirom na to da se obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sustavu i sustavu unutarnjih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA IZ PRETHODNIH REVIZIJA I ANALIZA PODUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH izvršio je reviziju Općine Široki Brijeg za 2008. godinu, o čemu je sačinjeno izvješće i dato suzdržano mišljenje na financijska izvješća. U izvješću su dane preporuke u cilju otklanjanja uočenih propusta i nedostataka.

Imajući u vidu značajan protok vremena i izmjene zakonskih propisa na osnovu kojih su dane kvalifikacije i preporuke u prethodnoj reviziji, nismo mogli izvršiti ocjenu postupanja po preporukama.

Nakon izvršene revizije za 2019. godinu dano je ukupno 28 preporuka.

4. SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA

Sustav unutarnjih kontrola

Cilj sustava unutarnjih kontrola je da osigura razumno uvjerenje da Grad u obavljanju poslova iz djelokruga i nadležnosti upravlja javnim sredstvima zakonito, transparentno, ekonomično, efikasno i efektivno, odnosno da unutarnje kontrole funkcioniraju adekvatno i efikasno, sukladno važećoj regulativi.

Zakon o financijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH,⁶ Pravilnik o provođenju financijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH⁷ i Standardi unutarnje kontrole u javnom sektoru u FBiH⁸ nalažu uspostavljanje, vođenje i procjenu sustava unutarnjih kontrola na osnovu COSO modela.⁹

Rukovodstvo Grada odgovorno je za uspostavljanje funkcionalnog sustava unutarnje kontrole sukladno propisima koji to reguliraju, kao i za uspostavljanje, razvoj i implementaciju odgovarajućeg, efikasnog, efektivnog i ekonomičnog financijskog upravljanja i kontrola. Rukovodstvo je odgovorno da ciljeve korisnika javnih sredstava ostvaruje upravljanjem tim sredstvima na zakonit, ekonomičan, efikasan i efektivan način. Također je odgovorno i za izradu unutarnjih akata (koji se zasnivaju na svih pet komponenti sustava unutarnjih kontrola, podzakonskim aktima, Standardima unutarnje kontrole i dobrim praksama unutarnje kontrole) i za implementaciju sustava financijskog upravljanja i kontrole u svim organizacijskim jedinicama Grada, poštujući principe zakonitosti, financijskog upravljanja i transparentnosti sukladno standardima unutarnje kontrole.

S tim u vezi, rukovodstvo Grada donijelo je unutarnje akte iz nadležnosti, kojima je uredilo svoje poslovanje i postupanje djelatnika u obavljanju poslova na koje su raspoređeni i koji su im dodijeljeni. Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji utvrđena je organizacijska struktura, sistematizacija radnih mjesta, sa opisom svakog radnog mjesta i potrebnim uvjetima za njegovo obavljanje, uključujući i obveze i odgovornosti.

---

⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 38/16

⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 6/17

⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 75/16

⁹ COSO model je općeprihvaćeni međunarodni model za uspostavljanje, vođenje i procjenu sustava unutarnjih kontrola koji čini pet međusobno povezanih komponenti: kontrolno okruženje, procjena rizika, kontrolne aktivnosti, informacije i komunikacije, praćenje i procjena. Ovaj model definiše unutarnju kontrolu kao postupke koje poduzima rukovodstvo zajedno sa zaposlenicima institucije koja je osmišljena da osigura razumno uvjerenje da se postizanje ciljeva poslovanja odvija putem efikasnih i efektivnih procesa, da je osigurana pouzdanost financijskog izvještavanja, kao i usklađenost sa važećom regulativom.

Izvršili smo analizu uspostavljenog sustava unutarnjih kontrola kao modela, koji se definira kao proces koji provodi menadžment, dizajniran kako bi osigurao prihvatljivu garanciju za ostvarivanje ciljeva u djelotvornosti i učinkovitosti poslovanja, pouzdanosti financijskog izvješćivanja i usklađenosti poslovanja sa važećim zakonima i propisima. Uzimajući to u obzir, naša obveza je bila da se uvjerimo šta je od navedenih kontrolnih mehanizama u upotrebi u Gradu.

Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama koji je usklađen sa Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike donesen je u travnju 2020. godine.

Pravilnik o plaćama i naknadama državnih službenika i namještenika Jedinog gradskog tijela uprave i Pravilnik o naknadama iz osnova materijalnih prava uposlenih su doneseni i sukladni su županijskim propisima, ali isti nisu usklađeni sa Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH.

Nije uspostavljen registar rizika sukladno Smjernicama za provođenje procesa upravljanja rizicima kod korisnika javnih sredstava u Federaciji BiH.

Grad nije donio Pravilnik o unutarnjim kontrolama, nije izvršio procjenu rizika u ključnim segmentima poslovanja, niti je uspostavljen registar rizika sukladno Smjernicama za provođenje procesa upravljanja rizicima kod korisnika javnih sredstava u Federaciji BiH.

Grad nije imenovao koordinatora za financijsko upravljanje i kontrolu, što nije sukladno članku 7. Pravilnika o provođenju financijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH. Također nije sačinjeno ni godišnje izvješće o funkcioniranju sustava financijskog upravljanja i kontrole, što nije u skladu članku 14. Zakona o financijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i članku 10. navedenog Pravilnika.

Također, nije uspostavljen ni **Registar proračunskih korisnika**, a što je bila obveza sukladno članku 3. Zakonu o proračunima u FBiH.

Naši nalazi ukazuju na to da sustav unutarnjih kontrola nije u dovoljnoj mjeri uspostavljen u svim segmentima poslovanja, a posebno u dijelu evidentiranja neutrošenih namjenskih prihoda, načinu raspodjele tekućih transfera, provođenja godišnjeg popisa imovine i iskazivanja kratkoročnih plasmana.

Shodno navedenom, možemo zaključiti da Grad nije uspostavio sustav unutarnjih kontrola prema COSO modelu, kako to nalažu odredbe članaka od 4. do 13. Zakona o financijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i članaka od 3. do 6. Pravilnika o provođenju financijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH.

Grad nije uspostavio riznični način poslovanja sukladno članku 27. Zakona o riznici u FBiH, iako je bio dužan da u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ovog Zakona (12. 4. 2016. godine) uskladi svoje akte sa njim, a u roku od 12 mjeseci uspostavi riznični način poslovanja. Gradsko vijeće donijelo je odluku o pokretanju postupka 26. 4. 2017. godine, ali još uvijek nisu poduzete ostale aktivnosti koje se odnose na uspostavu rizničnog načina poslovanja.

Izjava o fiskalnoj odgovornosti nije sačinjena i dostavljena Ministarstvu financija Županije, sukladno članku 12. Pravilnika o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.

Preporuke:

- **uspostaviti sustav kontrola prema COSO modelu, sukladno Zakonu o financijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Pravilniku o provođenju financijskog upravljanja u javnom sektoru u FBiH;**
- **uspostaviti Registar proračunskih korisnika sukladno članku 3. Zakona o proračunima u FBiH;**
- **ubrzati i okončati aktivnosti na uspostavljanju rizničnog poslovanja sukladno Zakonu o riznici u FBiH, te uspostaviti Registar proračunskih korisnika Grada;**
- **Izjavu o fiskalnoj odgovornosti sačinjavati sukladno Pravilniku o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.**

Unutarnja revizija

Prema članku 8. Zakona o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i članu 3. Pravilnika o kriterijima za uspostavljanje jedinica za unutarnju reviziju u javnom sektoru u FBiH, Grad je u ranijem periodu, dok je još imao status općine bio u obvezi postaviti jednog samostalnog unutarnjeg revizora u funkciji Jedinice za unutarnju reviziju.

Međutim, Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji radno mjesto unutarnjeg revizora nije ni sistematizirano. Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH¹⁰ propisano je da Federalno ministarstvo financija treba donijeti pravilnik o kriterijima za uspostavljanje jedinica za unutarnju reviziju, kojim se određuju obveznici uspostavljanja funkcije unutarnje revizije, način uspostavljanja i vršenja unutarnje revizije. Federalno ministarstvo financija još uvijek nije donijelo novi pravilnik.

Prevenција korupcije

Grad nije sačinio plan aktivnosti borbe protiv korupcije na lokalnom nivou, niti je donio plan integriteta.

Preporuka:

- donijeti plan aktivnosti borbe protiv korupcije i plan integriteta, osigurati uvijete za njihovu implementaciju i poduzeti sve ostale potrebne mjere po pitanju prevencije korupcije.

5. PLANIRANJE, DONOŠENJE PRORAČUNA I IZVJEŠĆIVANJE

Proračun Grada za 2019. godinu usvojilo je Gradsko vijeće 21. 12. 2018. godine, kojim su planirani uravnoteženi prihodi i primici, rashodi i izdaci u iznosu od 11.971.100 KM. U tijeku 2019. godine izvršene su dvije izmjene i dopune Proračuna Grada za 2019. godinu u kojem su planirani prihodi u iznosu od 11.100.650 KM i primici u iznosu od 4.497.700 KM. Na rashodovnoj strani planirani su tekući rashodi (8.963.050 KM), izdaci za nabavu stalnih sredstava (2.765.200 KM), izdaci za otplatu dugova (1.628.800 KM) i tekuća pričuva (183.300 KM).

U tabeli je pregled planiranog i ostvarenog Proračuna Grada:

Naziv	Proračun za 2019. god.	Prve izmjene i dopune Proračuna	Druge izmjene i dopune Proračuna	Ostvareno u 2019. godini	Indeks (5/4*100)
1	2	3	4	5	6
Prihodi i primici	11.971.100	14.971.100	15.598.350	16.344.877	105
Rashodi i izdaci	11.971.000	14.971.100	13.540.350	12.777.626	94
Višak prihoda nad rashodima			2.058.000	3.567.251	173

Utvrđili smo da drugim izmjenama i dopunama Proračuna Grada za 2019. godinu nije planiran uravnotežen proračun, odnosno planiran je višak prihoda nad rashodima u iznosu od 2.058.000 KM, a što nije sukladno članku 6. Zakona o proračunima u FBiH.

U posebnom dijelu Proračuna plan rashoda i izdataka nije sačinjen po proračunskim korisnicima, niti je Gradska služba za financije prije dostavljanja Nacrta proračuna Gradskom vijeću pribavila mišljenje Ministarstva financija Županije Zapadnohercegovačke, u vezi sa planiranim prihodima i primicima.

Zbog navedenog, u dijelu donošenja i izvršavanja Proračuna Grada nisu ispoštovane odredbe članaka 6., 10., 26. i 33. Zakona o proračunima u FBiH.

Izješće o izvršenju Proračuna Grada za 2019. godinu Gradsko vijeće usvojilo je 29. 4. 2020. godine.

Preporuka:

- kod izrade proračuna planirati uravnotežen proračun, sukladno članku 6. Zakona o proračunima u FBiH i sačinjavati poseban dio proračuna po proračunskim korisnicima.

¹⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 101/16

6. FINACIJSKA IZVJEŠĆA

Grad je sačinio Godišnje finansijsko izvješće za 2019. godinu i dostavilo nadležnim organima i institucijama u utvrđenom roku. Međutim, uz godišnja računovodstvena izvješća nije sačinjena Analiza iskaza sa obrazloženjem o izvršenju proračuna, odnosno tekstualni dio, kako je to propisano Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH.

Preporuka:

- **uz Godišnje finansijsko izvješće sačinjavati Analizu iskaza sa obrazloženjem o izvršenju proračuna, odnosno tekstualni dio, sukladno Pravilniku o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH.**

6.1 GODIŠNJE IZVJEŠĆE O IZVRŠENJU PRORAČUNA

6.1.1 Prihodi i primici

U Godišnjem izvješću o izvršenju proračuna za 2019. godinu, ukupno ostvareni prihodi i primici iskazani su u iznosu od 16.344.877 KM, što je u odnosu na prihode i primitke planirane proračunom više za 746.527 KM. Strukturu ostvarenih prihoda i primitaka čine: prihodi od poreza (8.014.709 KM), neporezni prihodi (2.925.939 KM), primljeni transferi (2.404.229 KM) i primici od zaduživanja (3.000.000 KM).

6.1.1.1 Prihodi od poreza

Prihodi od poreza u najvećem dijelu odnose se na prihode od poreza na dohodak (3.751.499 KM), indirektnih poreza (3.637.721 KM) i poreza na imovinu (506.277 KM), koji se, prema Zakonu o pripadnosti javnih prihoda u FBiH, doznavačavaju na depozitni račun Grada.

6.1.1.2 Neporezni prihodi

Neporezni prihodi odnose se na prihode po osnovu naknada i pristojbi od pružanja javnih usluga (2.860.822 KM), prihode od poduzetničke aktivnosti i imovine (64.075 KM) i novčane kazne 1.040 KM.

Prihodi po osnovu naknada i pristojbi od pružanja javnih usluga najvećim dijelom se odnose na ostale proračunske naknade i pristojbe (1.300.592 KM), naknade i pristojbe po federalnim i drugim propisima (693.584 KM), komunalne naknade i pristojbe (578.504 KM) i administrativne pristojbe (227.707 KM).

Ostale proračunske naknade i pristojbe odnose se na prihode po osnovu: naknade od hidroakumulacije (675.924 KM), naknade od prirodnih pogodnosti – renta (293.801 KM), naknade za dodijeljeno zemljište (232.901 KM) i naknade za opće korisne funkcije šuma (77.897 KM).

Prihodi po osnovu naknade od hidroakumulacije ostvaruju se na temelju Zakona o izdvajanju i usmjeravanju dijela prihoda poduzeća ostvarenog korištenjem hidroakumulacionih objekata¹¹, kojim je regulisano da su javna poduzeća i druge pravne osobe koje ostvaruju prihod korištenjem hidroakumulacionog objekta izgrađenog na potopljenom području, dužni plaćati naknadu koja iznosi 0,01 KM po proizvedenom kilovatsatu (kWh) električne energije, odnosno 0,01 KM po utrošenom kubičnom metru (m³) vode. Odlukom o izdavanju i usmjeravanju dijela prihoda ostvarenog korištenjem hidroakumulacijskih objekata utvrđen je način raspodjele naknade po kojem Gradu pripada 53,44% od ukupne naknade, srazmjerno potopljenoj površini koja se nalazi na području Grada. Naknadu uplaćuje JP Elektroprivreda HZ HB d.d. Mostar za hidroakumulacijski objekat HE Mostarsko blato.

¹¹ Sl. novine FBiH, br. 44/02, 57/09

Prihodi po osnovu naknade od prirodnih pogodnosti – rente regulirani su Odlukom o uvjetima i načinu dodjele građevinskog zemljišta. Visina rente po m² neto površine stambene građevine koja će se graditi na gradskom građevinskom zemljištu utvrđuje se u postotku. Kao osnovica za izračunavanje naknade služi prosječna građevinska cijena iz prethodne godine po m² korisne stambene površine na području grada. Prosječna konačna građevinska cijena se utvrđuje odlukom Gradskog vijeća svake godine. Uvidom u izdata odobrenja utvrđeno je da se renta naplaćuje u postupku ishoda odobrenja za građenje, odnosno odobrenje za građenje izdaje se po uplati.

Prihod po osnovu naknade za dodijeljeno zemljište odnosi se na prihode od prodaje neizgrađenog građevinskog zemljišta. Odluku o prodaji građevinskog zemljišta donosi Gradsko vijeće. Prodaja se vrši putem javnog oglasa o licitaciji za prodaju, sukladno Pravilniku o postupku javnog nadmetanja za raspolaganje nekretninama u vlasništvu Federacije BiH, županija, općina i gradova¹². Cjelokupan proces javne licitacije provodi Povjerenstvo za provođenje javnog nadmetanja koje imenuje Gradsko vijeće. Nakon licitacije uspješni sudionik licitacije dužan je iznos izlicitirane cijene uplatiti u roku od 15 dana od dana zaključenja licitacije, a ako uplatu ne izvrši u navedenom roku, smatra se da je odustao od sklapanja kupoprodajnog ugovora. Prihod po ovom osnovu evidentira se po uplati.

Prihod po osnovu naknade za opće korisne funkcije šuma ostvaruje se na temelju Zakona o šumama Županije Zapadnohercegovačke. Sukladno Zakonu, namjenska sredstva prikupljena od naknade za korištenje državnih šuma namijenjena su za izgradnju, rekonstrukciju i održavanje infrastrukture i ruralni razvoj. Sredstva se prikupljaju na namjenski račun, a Služba za gospodarstvo je donijela Godišnji plan o utrošku namjenskih sredstava prikupljenih od naknada za korištenje državnih šuma, u kojem je navedeno samo da će se sredstva utrošiti za rješavanje vodoopskrbe u mjesnim zajednicama. Nije prezentirano da je osigurano praćenje utroška ovih sredstava samo za namjenu koja je utvrđena Zakonom.

Naknade i takse po federalnim i drugim propisima čine prihodi od cestovnih naknada u iznosu od 344.002 KM, prihodi po osnovu posebne naknade za zaštitu od prirodnih, drugih nesreća od 271.008 KM, te prihodi po osnovu vršenja usluga premjera i katastra od 72.927 KM. Utvrđeno je da za namjenske prihode za ceste i za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća nije planiran i praćen utrošak za namjenu koja je utvrđena posebnim zakonima, što nije sukladno Zakonu o proračunima u FBiH.

Prihodi od komunalne naknade i pristojbe odnose se na prihode po osnovu poreza na tvrtku koji se ostvaruje temeljem Zakona o pripadnosti javnih prihoda u FBiH¹³.

Odlukom Gradskog vijeća o komunalnoj naknadi propisano da je komunalna naknada proračunski prihod, a da se prikupljena sredstva po ovom osnovu uplaćuju na poseban račun JU za komunalne djelatnosti „Coming“ Široki Brijeg, te da ih ova ustanova i koristi. Prikupljena sredstva, JU za komunalne djelatnosti „Coming“ Široki Brijeg, dužna je koristiti sukladno Programu održavanja komunalne infrastrukture koji donosi Gradsko vijeće, te jednom godišnje podnositi izvješće o izvršenju Programa. Rješenje o komunalnoj naknadi za svakog pojedinog obveznika donosi Služba za prostorno uređenje i zaštitu okoliša. Odlukom je definisano da kontrolu naplate komunalne naknade vrši nadležna gradska služba u suradnji sa nadležnom ustanovom. Međutim, nije prezentirano da je vršena kontrola naplate komunalne naknade, niti smo se uvjerali da Grad ima uvida u naplaćena sredstva budući da se sredstva uplaćuju na račun JU za komunalne djelatnosti „Coming“ Široki Brijeg, a koja su, kako je utvrđeno Odlukom o komunalnoj naknadi, proračunski prihod.

Budući da je člankom 24. Zakona o komunalnom gospodarstvu Županije Zapadnohercegovačke¹⁴ propisano da je komunalna naknada prihod proračuna grada, ne može se potvrditi da je Grad osigurao da se prihodi od te naknade uplaćuju na depozitni račun Grada. Zbog činjenice da se komunalna naknada ne uplaćuje na depozitni račun, da Grad nema uvida u naplaćena sredstva, da se ne vrši kontrola naplate, kao i da prihod od naknade nije evidentiran u poslovnim knjigama, nije osigurano praćenje i nadzor nad prikupljenim sredstvima od naknade koja su proračunski prihod.

¹² „Sl. novine FBiH“, br. 17/14

¹³ „Sl. novine FBiH“, br. 22/06

¹⁴ „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke, br. 14/00, 7/03, 8/12

Shodno navedenom, Grad nije postupio sukladno članku 46. Zakona o proračunima u FBiH, članku 24. Zakona o komunalnom gospodarstvu Županije Zapadnohercegovačke i članku 25. Odluke o komunalnoj naknadi. Ističemo da je posljedica navedenog to što Grad nije uspostavio riznični način poslovanja javnim sredstvima koji podrazumijeva uspostavljanje jedne Glavne knjige riznice koja se vodi isključivo u riznici, kao i postojanje i funkcioniranje Jedinstvenog računa riznice.

Prihodi po osnovu administrativnih pristojbi ostvaruju se po osnovu Odluke o općinskim upravnim pristojbama i tarifi upravnih pristojbi Grada Široki Brijeg.

Prihodi od poduzetničke aktivnosti i imovine se odnose na prihode od koncesija 31.237 KM, ostali prihodi od financijske i nematerijalne imovine 21.600 KM i prihodi od zemljišne rente 11.082 KM.

Preporuka:

- **osigurati da se prihodi od komunalne naknade uplaćuju na depozitni račun Grada, sukladno Zakonu o proračunima i Zakonu o komunalnom gospodarstvu Županije Zapadnohercegovačke, kao i kontrolu naplate komunalne naknade;**

6.1.1.3 Primljeni grantovi i potpore

Primljeni grantovi i potpore iskazani su u iznosu od 2.404.229 KM i u odnosu na plan više su ostvareni za 433.529 KM ili 22%.

Strukturu čine primljeni tekući grant od županija (1.393.916 KM), Federacije BiH (405.505 KM), međunarodnih organizacija (384.848 KM), inozemnih vlada (160.459 KM) i potpore od fizičkih i pravnih lica (37.900 KM). Primljeni grantovi od županija odnose se na doznake za sufinansiranje izgradnje vodoopskrbne mreže, prijevoza učenika, održavanje lokalnih cesta, izgradnju crpne stanice, uređenje parkinga, rekonstrukcije škola itd. Transferi od inozemnih vlada odnose se na sredstva za financiranje projekta „Rekonstrukcija područnih škola. Grant od Federacije BiH odnosi se na sredstva od Fonda za zaštitu okoliša za izgradnju glavnog transportnog cjevovoda na lokalitetu gospodarske zone Trn.

Grad za utrošena sredstva primljenih transfera u svim slučajevima nije sačinjavao izvješća o namjenskom utrošku, niti su neutrošena sredstva na 31. 12. 2019. godine evidentirana na kratkoročnim razgraničenjima.

Utvdili smo da neutrošena namjenska sredstva sa posebnih namjenskih transakcijskih računa u iznosu od 675.527 KM (sredstva od međunarodnih organizacija 320.613 KM, sredstva za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća 245.543 KM, sredstva za šume 95.813 KM i za uređenje grobišta 13.558 KM), prije izrade godišnjeg obračuna nisu prenesena na vremenska razgraničenja niti je za navedeni iznos umanjen prihod tekuće godine, već su priznata kao prihod perioda u kojem su uplaćena, a što nije sukladno članku 48. Zakona o proračunima u FBiH i članku 56. Računovodstvenih politika za federalne proračunske korisnike i riznicu. Zbog navedenog, prihodi i primici u financijskim izvješćima precijenjeni su za 675.527 KM, kao i ukupan financijski rezultat.

Preporuka:

- **neurošena namjenska sredstva sa posebnih namjenskih transakcijskih računa iskazati na poziciji kratkoročnih razgraničenja i prenositi u proračun za tekuću godinu sukladno članku 48. Zakona o proračunima u FBiH i članku 56. Računovodstvenih politika za federalne proračunske korisnike i riznicu.**

6.1.2 Rashodi, izdaci i financiranje

U Godišnjem izvješću o izvršenju proračuna Grada za 2019. godinu iskazani su rashodi i izdaci u iznosu od 12.777.626 KM.

Strukturu rashoda i izdataka čine: plaće i naknade troškova zaposlenih (2.597.633 KM), doprinosi poslodavca (227.914 KM), izdaci za materijal i usluge (900.900 KM), tekući transferi i drugi tekući rashodi (4.748.775 KM), izdaci za kamate (182.942 KM), izdaci za nabavu stalnih sredstava (2.930.256 KM) i otplate dugova (1.189.206 KM).

6.1.2.1 Plaće i naknade troškova zaposlenih

Plaće i naknade troškova zaposlenih iskazane u iznosu od 2.597.633 KM, odnose se na bruto plaće, naknade plaća i naknade troškova zaposlenih.

Bruto plaće i naknade plaća iskazane su u iznosu od 2.213.858 KM. Obračun plaća i naknada reguliran je Pravilnikom o plaćama i naknadama državnih službenika i namještenika Jedinog gradskog tijela uprave, Pravilnikom o naknadama iz osnova materijalnih prava uposlenih i Odlukom Općinskog vijeća o utvrđivanju platnih razreda i koeficijenata za plaće izabranih dužnosnika, savjetnika, državnih službenika i namještenika Jedinog gradskog tijela uprave i službi za upravu Grada Široki Brijeg, od 26. 9. 2018. godine. **Navedeni propisi doneseni su sukladno odredbama županijskih propisa, Zakona o državnim službenicima u tijelima državne službe u Županiji Zapadnohercegovačkoj¹⁵ i Zakona o namještenicima u tijelima državne službe u Županiji Zapadnohercegovačkoj¹⁶ i nisu usklađeni sa Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH.**

Osnovna plaća utvrđivala se množenjem koeficijenta plaće sa osnovicom za plaću. Koeficijenti su odlukom Općinskog vijeća utvrđeni u većem iznosu od propisanih Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH¹⁷, dok je osnovica plaće utvrđena zaključkom gradonačelnika od 4. 1. 2017. godine u iznosu od 153 KM. Osnovica plaće nije donesena sukladno članku 5. Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti u FBiH, kojim je propisano da se osnovica i bod za obračun plaća utvrđuje zakonom, odnosno odlukom općinskog i gradskog vijeća o izvršavanju proračuna za svaku proračunsku godinu.

Za plaću gradonačelnika utvrđen je koeficijent 11, koji se primjenjuje na važeću osnovicu. Pored plaće, gradonačelniku je rješenjem Gradskog vijeća od 23. 11. 2016. godine utvrđen funkcionerski dodatak u iznosu od 600 KM mjesečno.

Za plaću predsjedavajućeg Gradskog vijeća utvrđen je koeficijent 10,85 koji se primjenjuje na važeću osnovicu. Pored plaće, predsjedavajućem je rješenjem od 28. 11. 2012. godine utvrđen funkcionerski dodatak u iznosu od 300 KM mjesečno.

Najviša plaća isplaćena je u neto iznosu od 2.680 KM, a najniža u iznosu od 750 KM, dok je prosječna plaća iznosila 1.194 KM.

Isplata stimulacija i dodataka na plaću izvršena je u iznosu od 185.490 KM za 45 zaposlenika. Utvrdili smo da je najveći dio isplata izvršen za redovne mjesečne stimulacije zaposlenicima zbog izuzetnog zalaganja u radu i efikasnosti obavljanja naloženih poslova u iznosu od 94.319 KM, dok je isplata dodataka na plaću vršena vatrogascima za posebne uvjete rada (47.507 KM), za obavljanje dodatnih poslova iz nadležnosti matičnih knjiga (23.027 KM) i obavljanje poslova drugog radnog mjesta (13.253 KM).

Isplata dodatka na plaću za obavljanje poslova drugog radnog mjesta vršena je temeljem rješenja gradonačelnika iz perioda 2009.-2015. godine. Rješenjima je utvrđeno obavljanje poslova drugog radnog mjesta, do popunjavanja radnih mjesta, uz povećanje plaće do 30%, a da istima nije utvrđen rok obavljanja poslova.

Zakonom o državnim službenicima u tijelima državne službe u Županiji Zapadnohercegovačkoj, člankom 48., propisano je da se privremeno obavljanje drugih poslova može obavljati najviše do šest mjeseci od dana donošenja rješenja o određivanju državnog službenika za obavljanje tih poslova, uz podnošenje zahtjeva za raspisivanje javnog natječaja za popunu radnog mjesta. Obzirom da rješenjima nije utvrđen rok obavljanja poslova u propisanom roku od šest mjeseci, nije postupljeno sukladno odredbama Zakona o državnim službenicima u tijelima državne službe u Županiji Zapadnohercegovačkoj.

Isplata stimulacija zbog izuzetnog zalaganja u radu i efikasnosti obavljanja naloženih poslova vršena je redovno mjesečno određenom broju zaposlenika, na temelju pojedinačnih zaključaka

¹⁵ „Narodne novine ZHŽ“, br. 16/08, 7/09, 8/12, 8/13

¹⁶ „Narodne novine ZHŽ“, br. 16/08, 14/13

¹⁷ „Sl. novine FBiH“ br. 45/10, 111/12, 20/17

gradonačelnika donesenih u periodu od 2008.-2019. godine, a kojima se odobrava povećanje plaće za 20%, u pojedinim slučajevima i do 40%. Povećanje plaće odobreno je za radno mjesto savjetnika gradonačelnika, savjetnika za upravljanje Centrom za pružanje usluga u Uredu gradonačelnika, višeg stručnog saradnika za obračun i isplatu naknada korisnika branitelja invalidske zaštite, referenta za administrativno-tehničke poslove u više službi, daktilografa u Uredu predsjednika Općinskog vijeća, referenta za otpremu pošte, portira itd.

Imajući u vidu da su zaključci kojima se utvrđuje pravo na povećanje plaće, zbog izuzetnog zalaganja u radu i efikasnosti obavljanja naloženih poslova, doneseni u 2008. godini i kasnije i da su isplate vršene redovno mjesečno tijekom cijele godine, iste nisu imale karakter stimulacija, već dodataka na plaću.

Naglašavamo da su dodaci na plaću utvrđeni Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH i da državni službenici i namještenici imaju pravo na dodatak temeljem posebnih uvjeta rada propisanih člankom 23. Zakona. Kako se izvršene isplate zbog zalaganja u radu i efikasnosti obavljanja naloženih poslova ne mogu podvesti pod dodatke na plaću utvrđene navedenim Zakonom, ne možemo potvrditi opravdanost redovnih mjesečnih isplata po navedenom temelju.

Nije izvršeno ocjenjivanje zaposlenika Grada za 2019. godinu, sukladno Pravilniku o ocjenjivanju rada državnih službenika u organima državne službe FBiH.

Naknade troškova zaposlenih iskazane u iznosu od 383.775 KM odnose se na naknadu za topli obrok (217.252 KM), naknade za prevoz (69.156 KM), naknade za praznike (38.100 KM), regres za godišnji odmor (37.600 KM) i otpremnine (21.667 KM).

Isplata naknade za topli obrok vršena je u neto iznosu od 2% prosječne neto plaće isplaćene u FBiH, prema posljednjem objavljenom statističkom podatku. Na razliku toplog obroka iznad zakonski utvrđenog od 1%, plaćen je pripadajući porez i doprinosi na plaću.

Regres za godišnji odmor isplaćen je temeljem zaključka gradonačelnika u iznosu od 300 KM.

Naknada za praznike isplaćena je svakom zaposleniku u iznosu po 200 KM u dva navrata.

Preporuke:

- **usuglasiti propise vezane za obračun i isplatu plaća sa Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH, te osigurati da Gradsko vijeće odlukom o izvršavanju proračuna za svaku proračunsku godinu utvrđuje osnovicu i bod za obračun plaća;**
- **u rješenjima o određivanju državnih službenika za privremeno obavljanje drugih poslova utvrditi rokove obavljanja tih poslova sukladno odredbama Zakona o državnim službenicima u tijelima državne službe u Županiji Zapadnohercegovačkoj;**
- **isplatu dodataka na plaću zaposlenicima vršiti sukladno odredbama Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti u FBiH.**

6.1.2.2 Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge

Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge iskazani su u iznosu od 900.900 KM. Strukturu izdataka čine: ugovorene i druge posebne usluge (542.679 KM), izdaci za tekuće održavanje (116.691 KM), nabava materijala i sitnog inventara (81.802 KM), izdaci za energiju (44.560 KM), izdaci za usluge prevoza i goriva (42.278 KM), izdaci za komunikaciju i komunalne usluge (39.617 KM), ostale stručne usluge (32.871 KM), izdaci osiguranja, bankarskih usluga i platnog prometa (23.044 KM) i putni troškovi (10.229 KM).

Ugovorene i druge posebne usluge čine izdaci za naknade gradskim vijećnicima (95.550 KM), izdaci za rad povjerenstava (97.292 KM), izdaci za PDV (89.945 KM), usluge reprezentacije (53.177 KM), ostale nespomenute usluge (47.188 KM), izdaci za zatezne kamate i troškove spora (38.367 KM), ostale stručne usluge (32.871 KM), usluge medija (37.903 KM), izdaci za kompjuterske usluge (18.540 KM).

Izdaci za ostale nespomenute usluge i ostale stručne usluge u ukupnom iznosu od 80.059 KM odnose se na zaključene ugovore o djelu. Najveći dio u iznosu od 49.140 KM odnosi se na ugovore o izvođenju građevinskih radova na osnovnoj školi. Ugovori su se zaključivali sa fizičkim licem kontinuirano tijekom 2019.

godine za obavljanje poslova pokrivanja krova od 720 m² na školi, betoniranja, uvođenja elektro instalacija, postavljanje keramike i krečenja. Ugovorima je regulisano da će angažirano lice ugovorene radove izvršavati prema primljenim uputama naručioca.

Konstatujemo da izvođenje radova na osnovnoj školi na osnovu zaključenih ugovora o djelu sa fizičkim licem, nije izvršeno sukladno članku 14. Zakona o javnim nabavama, iz razloga jer je istim propisano da za nabave vrijednosti manje od 80.000 KM u slučaju radova, ugovorni organ primjenjuje jedan od postupaka utvrđenih zakonom, izuzev direktnog sporazuma, uz obvezu ispunjenja propisanih uvjeta za svaki postupak. Zbog činjenice da za izvršene radove na osnovnoj školi nije provedena procedura javne nabave, ne možemo potvrditi opravdanost zaključivanja ugovora o djelu i izvršene isplate u iznosu od 49.140 KM.

Preporuka:

- **zaključivanje ugovora o izvođenju građevinskih radova vršiti sukladno odredbama Zakona o javnim nabavama.**

Izdaci za naknade gradskim vijećnicima realizuju se na temelju Odluke o naknadama vijećnika i radnih tijela Općinskog vijeća od 29. 1. 2010. godine. Odlukom je utvrđena mjesečna naknada vijećnicima u neto iznosu od 200 KM (paušal) neovisno o održavanju sjednica i naknada za prisustvo na sjednici u iznosu od 150 KM. Sukladno odluci, vijećnicima je za paušal i prisustvo sjednicama isplaćeno ukupno 95.550 KM.

Utvrđili smo da kod obračuna i isplate naknade vijećnicima nije vršen obračun poreza i doprinosa, zbog čega nisu ispoštovane odredbe Zakona o porezu na dohodak¹⁸ i Zakona o doprinosima¹⁹.

Preporuka:

- **prilikom obračuna naknade gradskim vijećnicima vršiti obračun poreza i doprinosa sukladno Zakonu o porezu na dohodak i Zakonu o doprinosima.**

Izdaci za rad povjerenstava iskazani su u neto iznosu od 97.292 KM. Isplate su vršene za Povjerenstvo za tehnički pregled (41.075 KM), Gradsko izborno povjerenstvo (27.200 KM) i odbore Gradskog vijeća za proračun i financije, ravnopravnost spolova, društvene djelatnosti (19.950 KM).

Utvrđili smo da obračun naknada zaposlenicima temeljem angažmana u povjerenstvima nije imao karakter prihoda od nesamostalne djelatnosti, kako je propisano člankom 10. Zakona o porezu na dohodak²⁰ i člancima 8, 11. i 12. Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dohodak,²¹ s obzirom na to da nisu obračunati i uplaćeni propisani porez i doprinosi. Napominjemo da je navedenim člancima Zakona o porezu na dohodak i Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dohodak propisano da naknade zaposlenicima temeljem angažmana po bilo kom osnovu a u svezi sa nesamostalnom djelatnošću, neovisno o tome da li se ti poslovi obavljaju u tijeku ili izvan radnog vremena, imaju karakter oporezivog prihoda od nesamostalne djelatnosti. Shodno tome, obveza poslodavca je da obračuna i uplati porez i pune doprinose, sukladno odredbama članka 27. Zakona o porezu na dohodak i članaka 16. i 21. Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dohodak, kao i odredbama članka 10. i 11. Zakona o doprinosima²² i odredbama članaka od 17. do 20. Pravilnika o načinu obračunavanja i uplate doprinosa.²³

Preporuka:

- **obračun poreza i doprinosa nastalih temeljem nesamostalne djelatnosti za zaposlenike Grada vršiti na način da se obračuna i uplati porez i doprinosi, sukladno odredbama Zakona o porezu na dohodak i Zakona o doprinosima.**

Izdaci za usluge prijevoza i goriva iskazani su u iznosu od 42.278 KM. Pravilnikom o korištenju službenih automobila i mobilnih telefona utvrđeno je pravo na korištenje službenih vozila. Shodno pravilniku,

¹⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 67/08, 4/10, 86/10, 10/11, 53/11, 20/12, 27/13, 71/13, 90/13, 45/14, 52/16, 59/16, 38/17, 3/18, 30/18

¹⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 35/98, 54/00, 16/01, 37/01, 1/02, 17/06, 14/08, 91/15, 104/16

²⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 10/08, 9/10, 44/11, 7/13, 65/13

²¹ „Sl. novine FBiH“, br. 67/08, 4/10, 86/10, 10/11, 53/11, 20/12, 27/13, 71/13, 90/13, 45/14, 52/16, 59/16, 38/17, 3/18, 30/18

²² „Sl. novine FBiH“, br. 35/98, 54/00, 16/01, 37/01, 1/02, 17/06, 14/08, 91/15, 104/16

²³ „Sl. novine FBiH“, br. 64/08, 81/08, 98/15, 6/17, 38/17

zaposlenici su bili u obvezi voditi evidenciju o relaciji kretanja i izvršenim radnjama i pređenim kilometrima na obrascu putnog naloga, navodeći početnu i završnu kilometražu. **Uvidom u obrasce putnih naloga, utvrdili smo da se nisu vodile evidencije o relacijama kretanja niti stanju početne i završne kilometraže po danima, zbog čega nisu osigurane adekvatne unutarnje kontrole korištenja službenih vozila sukladno Pravilniku.**

Preporuka:

- ***evidencije putnih naloga voditi po relacijama kretanja vozila sa početnom i krajnjom kilometražom, u cilju osiguranja efikasnog sustava unutarnjih kontrola kod korištenja službenih vozila, sukladno Pravilniku o korištenju službenih automobila i mobilnih telefona.***

6.1.2.3 Tekući transferi i drugi tekući rashodi

Tekući transferi i drugi tekući rashodi u iznosu od 4.748.775 KM odnose se na transfere neprofitnim organizacijama (1.376.323 KM), transfere pojedincima (1.143.761 KM), transfere drugim nivoima vlasti (1.107.047 KM), subvencije javnim preduzećima (1.053.533 KM), druge tekuće rashode (55.111 KM) i subvencije privatnim poduzećima (13.000 KM).

Tekući transferi neprofitnim organizacijama najznačajniji odnose se na transfere za troškove prijevoza učenika (223.540 KM), troškove energenata (219.105 KM), materijalne troškove škola (263.477 KM), transfere raznim udrugama (179.127 KM), transfer udruzi „MIR International“ (130.000 KM), transfere mjesnim zajednicama (120.725 KM), transfer za knjižnicu (60.000 KM), vjerskim udrugama (33.200 KM), troškove opreme u školama (28.067 KM) i dr.

Na pozicijama transfera za troškove energenata, materijalne troškove škola, troškove opreme u školama, evidentiraju se tekući mjesečni izdaci, temeljem ispostavljenih faktura od škola.

Transferi raznim udrugama odnose se na transfer udrugama: „Obitelji poginulih branitelja“ (30.200 KM), „Hvidra“ (21.200 KM), „Dragovoljci i veterani domovinskog rata“ (24.900 KM), „Maloljetni dragovoljci domovinskog rata“ (12.000 KM), Udruga „PTSP“ (12.000 KM) i Zakladi za pružanje pravne pomoći braniteljskoj populaciji (12.000 KM). Udruge su uvrštene u Proračun za 2019. godinu na osnovu pojedinačnih zamolbi u kojima se navodi samo iznos sredstava koji je potreban za obavljanje aktivnosti, bez obrazloženja i detaljne specifikacije za koje namjene će se sredstva utrošiti. Nisu prezentirani kriteriji na osnovu kojih je utvrđena visina planiranih sredstava za financiranje navedenih udruga. Sredstva udrugama se doznavaaju u jednakim mjesečnim tranšama tijekom godine, bez dostavljene dokumentacije o namjenskom utrošku sredstava. Također, utvrdili smo da je raspodjela sredstava raznim drugim udrugama u iznosu od 66.827 KM vršena temeljem podnesenih pojedinačnih zamolbi u kojima se navodi iznos potrebnih sredstava i obrazloženje za koje aktivnosti su sredstva potrebna, a gradonačelnik, bez prethodno donesenih kriterija, zaključkom utvrdi iznos sredstava koji se odobrava. Za dodijeljena sredstva Grad nije zaključivao ugovore sa korisnicima sredstava, niti je propisana obveza pravdanja i izvješćivanja o namjenskom utrošku sredstava.

Budući da se planiranje i raspodjela sredstava vrši bez utvrđenih kriterija i bez dostavljene dokumentacije kojom bi se potvrdila namjena korištenja sredstava, ne možemo potvrditi ovakav način planiranja i odobravanja sredstava ovim udrugama u ukupnom iznosu od 179.127 KM. Također imajući u vidu i da se dodjela sredstava nije vršila po javnom pozivu, već na osnovu pojedinačnih zamolbi, nije osigurana transparentna raspodjela sredstava što nije sukladno članku 4. Zakona o proračunima u FBiH.

Također, Odlukom o izvršenju Proračuna Grada Široki Brijeg za 2019. godinu nije propisan način planiranja, način raspodjele sredstava tekućih transfera, namjena, kriteriji koji će se primjenjivati kao ni prava i obveze korisnika sredstava, kako je to predviđeno Zakonom o proračunima u FBiH.

Transfer udruzi „MIR International“ odnosi se na transfer za izgradnju groblja Mira-Bile. Realiziran je temeljem zaključka gradonačelnika, po zamolbi udruge „MIR International“ za financijsku pomoć za izgradnju groblja Mira-Bile. Nakon završetka radova na izgradnji groblja, korisnik sredstava dostavio je izvješće o namjenskom utrošku.

Transfer mjesnim zajednicama vrši se temeljem podnesenih zamolbi sa navedenim iznosom potrebnih sredstava, a u nekim slučajevima se uz zamolbe prilože računi nastalog izdatka. Mjesne zajednice nisu uvrštene u Proračun za 2019. godinu, kao pojedinačni korisnici, niti su prezentirani kriteriji na osnovu kojih je utvrđena visina sredstava za financiranje mjesnih zajednica. Naime, **gradonačelnik, bez prethodno donesenih kriterija, zaključkom utvrdi iznos sredstava koji će se odobriti. Shodno tome, ne možemo potvrditi ovakav način planiranja i odobravanja sredstava mjesnim zajednicama u iznosu od 120.725 KM.**

Tekući transferi pojedincima odnose se na transfere za prijevoz učenika (628.762 KM), elementarne nepogode (199.058 KM), socijalno ugrožena lica (173.624 KM), pomoć učenicima i studentima (65.000 KM), ostali grantovi pojedincima (57.210 KM) i isplate za invalidnine i obiteljima poginulih branitelja (20.107 KM).

Transfer za prijevoz učenika realizuje se na osnovu Odluke Gradskog vijeća o sufinanciranju javnog linijskog prijevoza učenika u Gradu Široki Brijeg od 4. 8. 2009. godine. Odlukom je propisano da se Grad obvezuje da će izvršene usluge javnog prijevoza prema odluci o dodjeli koncesije za javni prijevoz, sufinancirati prema računima vozne karte koje dostavi koncesionar uz spisak učenika. Odlukom Gradskog vijeća o dodjeli koncesije za javni linijski prijevoz u Gradu Široki Brijeg od 21. 12. 2006. godine dodijeljena je koncesija poduzeću „Miškić-bus“ d.o.o. Široki Brijeg na period od 15 godina. Odlukom je propisano da će Grad sufinancirati javni linijski prijevoz učenika pod uvjetom da koncesionar vrši naplatu mjesečnih vozni karata u visini 59 % utvrđene i odobrene cijene mjesečne karte za nultu zonu, 37% za prvu zonu, 33 % za drugu zonu i 31 % za treću zonu. Sukladno Odluci zaključen je ugovor sa koncesionarom. Doznačavanje sredstava za transfer za prijevoz učenika vrši se temeljem ispostavljenih faktura „Miškić- bus“ uz dostavljeni spisak učenika za koje je prijevoz izvršen i uz kopije izdanih mjesečnih karata kojima se potvrđuje da je korisnik izvršio uslugu.

Novčane pomoći socijalno ugroženim kategorijama priznavale su se zaključkom načelnika za pomoć nezaposlenim i nadoknadu troškova liječenja bolesnim osobama, kao jednokratne novčane pomoći najvećim dijelom u iznosima od 300 KM, 500 KM i 1.000 KM. Ističemo da je ta sredstva trebao realizirati Centar za socijalni rad.

Transferi drugim nivoima vlasti u najvećem dijelu odnose se na transfer za sport (436.473 KM), transfer za centar za socijalni rad (396.573 KM) i transfer za kulturu (243.000 KM).

Raspodjela sredstava transfera za sport i transfera za kulturu vršena je temeljem podnesenih pojedinačnih zamolbi sportskih klubova i sportskih udruga, kulturno umjetničkih društva i zamolbi pojedinaca za znanstvene radove, izdavanje knjiga i sl., u kojima se navodi iznos potrebnih sredstava i obrazloženje za koje aktivnosti i namjene su sredstva potrebna, a gradonačelnik, bez prethodno donesenih kriterija, zaključkom utvrdi iznos sredstava koji se odobrava. Za dodijeljena sredstva nisu zaključivani ugovori sa korisnicima, niti je propisana obveza pravdanja i izvješćivanja o namjenskom utrošku. U okviru transfera za kulturu iznos od 44.500 KM, odnosi se na obilježavanje i proslavu Dana Grada Široki Brijeg.

Shodno navedenom, ne možemo potvrditi ovakav način dodjele sredstava sportskim klubovima, sportskim savezima, kulturno umjetničkim društvima i pojedincima u iznosu od 634.973 KM, budući da se raspodjela vrši bez utvrđenih kriterija i bez dostavljene dokumentacije kojom bi se potvrdila namjena korištenja sredstava. Također imajući u vidu i da se dodjela sredstava nije vršila po javnom pozivu, već na osnovu pojedinačnih zamolbi, nije osigurana transparentna raspodjela što nije sukladno članku 4. Zakona o proračunima u FBiH.

Transfer Centru za socijalni rad realizira se po temelju ostvarenih prava propisanih Zakonom o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti obitelji sa djecom²⁴. U okviru ovog transfera realizirana su sredstva koja se odnose na troškove za redovan rad Centra (troškovi energenata, materijalni troškovi, tekući mjesečni izdaci itd.), temeljem ispostavljenih faktura.

²⁴ „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, br. 16/01

Subvencije javnim poduzećima u najvećem dijelu odnose se na subvencije za zbrinjavanje komunalnog otpada (383.371 KM), subvencije Dječijem vrtiću „Trnoružica“ (226.776 KM), subvencije za zapošljavanje pripravnika (100.930 KM), JP Čistoća (87.880 KM), Hrvatskom kulturnom domu (83.608 KM), Radiju Široki Brijeg (82.000 KM) i JP „Hrvatski radio“ (73.790 KM).

Subvencije za zbrinjavanje komunalnog otpada odnose se na plaćanje faktura dobavljačima sa kojima je zaključen ugovor o preuzimanju i deponiranju komunalnog otpada s područja Grada Široki Brijeg na odlagalište Sarajevo i Mostar.

Doznačavanje proračunskih sredstava ustanovama čiji je osnivač Grad, vršeno je za financiranje plaća, naknada i materijalnih troškova, na osnovu podnesenih zahtjeva i ispostavljenih faktura.

Shodno navedenom možemo zaključiti da su sredstva tekućih transfera u ukupnom iznosu od 934.825 KM odobrena samo na temelju zahtjeva korisnika, bez provođenja javnog poziva, utvrđenih kriterija za odabir korisnika i bez utvrđene svrhe i namjene. To se odnosi na transfer za sport u iznosu od 436.473 KM, transfer za kulturu od 198.500 KM, transfer raznim udrugama 179.127 KM, transfer mjesnim zajednicama od 120.725 KM.

Ističemo da Odlukom o izvršenju Proračuna Grada Široki Brijeg za 2019. godinu, kao ni drugim aktima, nije propisan način planiranja, način raspodjele sredstava tekućih transfera, namjena, kriteriji koji će se primjenjivati kao ni prava i obveze korisnika sredstava, kako je to predviđeno Zakonom o proračunima u FBiH.

Preporuka:

- **Odlukom o izvršenju Proračuna Grada Široki Brijeg utvrditi način raspodjele sredstava tekućih transfera, kriterije za odabir korisnika sredstava i propisati namjenu njihovog korištenja, te putem javnog poziva i adekvatnih i mjerljivih kriterija izvršiti raspodjelu sredstava.**

6.1.2.4 Izdaci za nabavu stalnih sredstava

Izdaci za nabavu stalnih sredstava realizovani su u iznosu od 2.930.256 KM. Ovi izdaci odnose se na rekonstrukciju i investicijsko održavanje (2.829.249 KM) i nabavu opreme (101.006 KM).

Rekonstrukcija i investicijsko održavanje odnosi se na ostale investicije (1.463.540 KM), izdaci za investiciono održavanje osnovnih škola (504.459 KM), rekonstrukciju cesta (388.689 KM), vodovod Knešpolje i Široki Brijeg (303.792 KM) i uređenje parka „Sajmište“ (168.769 KM). Postupci i procedure odabira najpovoljnijih ponuđača obrazloženi su u točki 7. Izvješća.

Izdaci za rekonstrukciju i investicijsko održavanje u odnosu na plan veći su za 180.749 KM. Prekoračenja su nastala usljed ugovaranja pojedinih radova prema dostavljenim ponudama ponuđača, koje su neznatno premašivale procijenjenu vrijednost nabava sa uračunatim PDV-om.

Na poziciji ostalih investicija evidentiran je izdatak u iznosu od 51.320 KM. Utvrdili smo da je faktura dobavljača „ECCON INŽINJERING“ d.o.o. Čaplina prema zaključenom ugovoru iz 2013. godine za izvršene radove na izgradnji kućnih priključaka vodovoda Turčinovići izdata još 31. 3. 2014. godine, evidentirana u 2017. godini, a plaćena u 2019. godini. **Također, utvrdili smo da se ispostavljene privremene situacije „ALPINE KOMERC“ d.o.o. Široki Brijeg za izvršene radove na izgradnji komunalne infrastrukture u gospodarskoj zoni Trn u iznosu od 213.746 KM nisu evidentirale u ukupnom iznosu nastale obveze za plaćanje, već iz više dijelova samo za plaćene iznose.**

Zbog činjenice da priznavanje rashoda i izdataka nije vršeno na modificiranom računovodstvenom principu nastanka događaja, kojim se rashodi i izdaci priznaju na temelju nastanka poslovnog događaja (obveze) i u izvještajnom periodu na koji se odnose, neovisno od plaćanja, Grad nije poštovao odredbe članka 76. Zakona o proračunima u FBiH.

Izdaci za nabavu opreme odnose se na nabavu uredske opreme (91.285 KM), elektronske i fotografske opreme (5.949 KM) i kompjuterske opreme (3.772 KM). Na poziciji izdataka za nabavu uredske opreme iskazan je iznos od 20.000 KM, a odnosi se na doznačena sredstva Mjesnoj zajednici

Jare za infrastrukturne radove. Zbog činjenice da navedena ulaganja nemaju karakter ulaganja u imovinu Grada, neopravdano su uvećala vrijednost kapitalnih izdataka.

Preporuka:

- *rashode i izdatke priznavati na temelju nastanka poslovnog događaja i u izvještajnom periodu na koji se odnose, sukladno članku 76. Zakona o proračunima u FBiH.*

6.1.3 Financijski rezultat

Prema objavljenom Godišnjem izvješću o izvršavanju Proračuna Grada za 2019. godinu, iskazano je ostvarenje prihoda i primitaka u odnosu na rashode i izdatke kako slijedi:

R. br.	Opis	Proračun za 2019. godinu	Ostvareno u 2019. godini	Ostvareno u 2018. godini	Index (4/3)x100
1	2	3	4	5	6
I	PRIHODI	12.598.350	13.344.877	12.043.366	106
I.1.	Prihodi od poreza	7.744.400	8.014.709	7.477.534	103
I.2.	Neporezni prihodi	2.883.250	2.925.939	2.794.194	101
I.3.	Primljeni transferi	1.970.700	2.404.229	1.771.638	122
II	RASHODI	9.146.350	8.658.164	8.482.626	95
II.1.	Tekući rashodi	3.681.500	3.498.533	3.166.968	
II.2.	Tekući grantovi	4.799.450	4.748.775	4.806.733	99
II.3.	Kapitalni grantovi	0	0	69.771	0
II.4.	Izdaci za kamate	261.400	182.942	232.871	70
II.5.	Tekuća proračunska rezerva	183.300			
III	TEKUĆI SUFICIT I – II	3.452.000	4.686.713	3.560.740	136
IV	NETO NABAVA STAL. SREDST. (IV 2 – IV 1)	2.765.200	2.930.256	1.771.065	106
IV.1.	Primici od prodaje stalnih sredstava	0	0	0	0
IV.2.	Izdaci za nabavu stalnih sredstava	2.765.200	2.930.256	1.771.065	106
V	UKUPAN DEFICIT/SUFICIT III – IV	686.800	1.756.457	1.789.675	256
VI	NETO POVEĆANJE FINANCIJSKE IMOVINE (VI 1 – VI 2)	0	0	0	0
VI.1.	Primici od financijske imovine	0	0	0	0
VI.2.	Izdaci za financijsku imovinu	0	0	0	0
VII	NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA) (VII 1 -VII 2)	1.371.200	1.810.794	-1.280.371	132
VII.1.	Primici od zaduživanja	3.000.000	3.000.000	0	100
VII.2.	Izdaci za otplate dugova	1.628.800	1.189.206	1.280.371	73
VIII	UKUPAN FINANCIJSKI REZULTAT (V + VI + VII)	2.058.000	3.567.251	509.304	173

U revidiranoj godini iskazan je tekući suficit u iznosu od 4.686.713 KM, jer su prihodi ostvareni u iznosu od 13.344.877 KM, a rashodi u iznosu od 8.658.164 KM.

Za 2019. godinu iskazan je pozitivan financijski rezultat u iznosu od 3.567.251 KM.

Na 31. 12. 2019. godine neraspoređeni višak prihoda nad rashodima iskazan je u iznosu od 4.129.181 KM.

Iskazani financijski rezultat i neraspoređeni višak prihoda nad rashodima ne možemo potvrditi za iznos od 675.527 KM, s obzirom na to da neutrošena namjenska sredstva sa posebnih namjenskih transakcijskih računa, prije izrade godišnjeg obračuna nisu preknjižena na vremenska razgraničenja, o čemu smo konstatovali u točki 6.1.1.3. Izvješća.

6.2 BILANCA STANJA

6.2.1 Gotovina, kratkoročna potraživanja i razgraničenja

Gotovina na transakcijskim računima i u blagajni iskazana je u iznosu od 3.673.353 KM. Stanje na žiro računima iznosilo je 3.672.882 KM, a stanje u blagajni 471 KM. Stanje na žiro računima odnosi se na stanje transakcijskog računa 453.977 KM, deviznih računa 168.703 KM, transakcijski račun kod razvojne banke (2.373.621 KM) i 11 podračuna od kojih navodimo značajnije: na podračunu za transfere primljene od međunarodnih organizacija nalazi se 320.613 KM, podračunu za posebne naknade za zaštitu od prirodnih nesreća 245.543 KM i šume 95.813 KM.

Na datum bilance nije izvršeno usklađivanje stanja novčanih sredstava na namjenskim računima sa stanjem na razgraničenim prihodima, što smo konstatirali u točki 6.1.1.3. Izvješća.

Kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 389.542 KM, od čega se 339.273 KM odnosi na potraživanja za dodjeljeno zemljište iz ranijeg razdoblja i 50.000 KM na unaprijed plaćenu robu i usluge-avans (za izvođenje radova na izgradnji vodoopskrbe naselja- cjevovod).

Potraživanja po osnovu naknade za dodijeljeno zemljište u iznosu od 339.273 KM odnose se na potraživanja utvrđivana rješenjima Gradskog vijeća u periodu od 2004.- 2010. godine. Nadležna služba dostavila je pregled izdatih rješenja po ovom temelju, ali se nismo uvjerali da se podaci uspoređuju sa iskazanim potraživanjima u Glavnoj knjizi. Naime, u knjigovodstvenim evidencijama Grada ova potraživanja iskazana su u zbirnom iznosu, na temelju preuzetog stanja iz prethodnog razdoblja, a ne po pojedinačno izdanim rješenjima. **Shodno navedenom utvrdili smo da se za iskazana potraživanja ne vodi evidencija po ročnosti, odnosno potraživanja starija od šest mjeseci nisu evidentirana na poziciji sumnjivih i spornih kako je to propisano Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i riznicu. Nije prezentirano ni da su dužnicima upućene opomene za plaćanje, niti su pokrenute tužbe, odnosno poduzete zakonom sve propisane mjere kako je propisano člankom 46. Zakona o proračunima u FBiH, a sve u cilju njihovog realnog iskazivanja.**

Budući da potraživanja nisu obuhvaćena ni godišnjim popisom, nije izvršeno ni usaglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem potraživanja po ovom temelju.

Preporuka:

- **potraživanja starija od šest mjeseci knjigovodstveno evidentirati na poziciji sumnjivih i spornih, sukladno Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i riznicu, te poduzeti aktivnosti propisane člankom 46. Zakona o proračunima u FBiH, u cilju njihovog realnog iskazivanja.**

Kratkoročni plasmani iskazani su u iznosu od 814.203 KM od čega je najveći iznos od 717.225 KM evidentiran na poziciji dati krediti pravnim osobama i iznos od 96.978 KM koji se odnosi na dati kredit Poduzeću za otkup i obradu duhana d.d. Široki Brijeg.

Utvrdili smo da su kratkoročni plasmani koji su iskazani u iznosu od 717.225 KM, evidentirani u poslovnim knjigama 2016. godine. Nije prezentirana dokumentacija kojom bi se potvrdilo na što se ti plasmani odnose. Stoga se ne može potvrditi da su zasnovani na računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i sveobuhvatnosti, sukladno članku 11. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, budući da Grad ne raspolaže dokumentacijom za njihovo evidentiranje.

Iskazani kratkoročni plasmani u iznosu od 717.225 KM nisu zasnovani na računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i sveobuhvatnosti, sukladno članku 11. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, budući da Grad nije osigurao dokumentaciju za njihovo evidentiranje.

S obzirom da se radi o knjiženju koje je evidentirano u 2016. godini, utvrđeno je da Grad nije poduzeo sve potrebne aktivnosti i radnje kako bi se evidentiralo sukladno zakonskim propisima, niti je poduzimao aktivnosti na povratu sredstava u proračun.

Preporuka:

- **osigurati dokumentaciju kako bi iskazano stanje kratkoročnih plasmana u iznosu od 717.225 KM bilo zasnovano na računovodstvenim načelima iz članka 11. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i poduzeti aktivnosti na povratu sredstava.**

6.2.2 Stalna sredstva

U financijskim izvješćima Grada na 31. 12. 2019. godine iskazana su stalna sredstva sadašnje vrijednosti od 26.954.420 KM (nabavne vrijednosti 29.170.716 KM, ispravke vrijednosti 2.216.296 KM).

Strukturu stalnih sredstava čine: zemljište (344.785 KM), građevine (9.619.373 KM), oprema (1.048.224 KM) i sredstva u pripremi (18.158.334 KM).

U 2019. godini pozicija investicije u tijeku uvećana je za 3.078.360 KM, a najznačajnija ulaganja odnose se na rekonstrukciju i izgradnju nogostupa (772.587 KM), ulaganja po osnovu projekta pročišćavanje otpadnih voda (549.209 KM), rekonstrukciju škola (444.896 KM), izgradnju komunalne infrastrukture u gospodarskoj zoni Trn (353.087), uređenju parkinga kod zgrade Vlade ŽZH i kružni tok (156.873 KM) i dr.

Prema prezentiranim podacima utvrdili smo da je za značajan broj projekata koji se vode na investicijama u tijeku, u ukupnom iznosu od 8.128.500 KM, završen još u ranijem razdoblju, od 2008. do 2016. godine. Međutim, Grad ih zbog neriješenih imovinsko-pravnih odnosa još uvijek nije stavio u uporabu i knjigovodstveno aktivirao. Za pojedine investicije prezentirani su nam zapisnici o tehničkom prijemu.

Najznačajniji iznos odnosi se na javne vodovode koje je izgradio Grad Široki Brijeg, a koji nikada nisu predani na upravljanje JP „Vodovod i kanalizacija Široki Brijeg“, jer za njih još uvijek nisu ishođene uporabne dozvole. Iako je za vodovode izvršen tehnički prijem, uporabne dozvole nisu ishođene zbog neriješenih imovinsko-pravnih odnosa. Također, ulaganja koja se odnose na lokalne i nekategorizirane ceste nisu upisana u zemljišne knjige Grada, a njih vode na investicijama u tijeku.

Najznačajnije investicije koje su završene, a još uvijek se vode na investicijama u tijeku odnose se na: vodovod Dužice (2.005.947 KM), regionalni vodovod (1.115.684 KM), regionalni put Trn-Vagan-Puringaj (870.575 KM), park Sajmište (857.225 KM), put Široki - Knešpolje - Ljuti Dolac (685.021 KM), vodovod Buhovo (601.951 KM), izgradnju vodospreme Rasno (136.963 KM) itd.

Značajan iznos koji se vodi na investicijama u tijeku, a koji je završen, odnosi se na vodovod Dužice (2.005.947 KM). Radi se o sporazumu o zajedničkom financiranju izgradnje vodoopskrbnog sustava Grude- Donji Mamići. Grad Široki Brijeg se obvezao uzeti svoj udio u izgradnji predmetnog vodovoda, a ulaganja u vodovodnu mrežu su završena 2014. godine. Sporazumom između Općine Grude i Grada dana je suglasnost da se Grad priključi na vodovodnu mrežu. Iako su ulaganja završena još 2014. godine, u poslovnim knjigama evidentirane su na investicijama u tijeku, te nije prezentirana dokumentacija kojom se potvrđuje da je Grad poduzimao aktivnosti po pitanju rješavanja vlasništva i uknjižbe ovog vodovoda.

Također, značajan iznos (4.367.705 KM) evidentiran na poziciji investicija u tijeku odnosi se na Projekt izgradnje kanalizacije na urbanom području koji je financiran iz kredita (Europska investicijska banka), grant sredstava i vlastitih sredstava. Prema prezentiranoj dokumentaciji završena je izgradnja kolektora A, B, C za koje su prezentirani zapisnici o tehničkom pregledu radova.

Izgrađeni kolektor otpadnih voda u 2019. godini nije stavljen u upotrebu jer je njegovo funkcioniranje vezano za Projekat izgradnje pročištača otpadnih voda čija je realizacija započela u 2019. godini. Ukupna ugovorena vrijednost projektiranja i izgradnje uređaja za pročišćavanje otpadnih voda iznosi 6.190.302 KM, a do sada je uloženo 621.293 KM.

Na temelju konstatiranog može se zaključiti da se kao sredstva u pripremi vode i ulaganja u vodovodnu i kanalizacijsku infrastrukturu, kao i ulaganja u lokalne i nekategorizirane ceste, koja su izvršena u razdoblju od 2008. do 2016. godine u vrijednosti od 8.128.500 KM. Iako su investicije

okončane, zbog neriješenih imovinsko-pravnih odnosa nisu stavljene u uporabu, ne obračunava se amortizacija, radi čega i ne možemo potvrditi njihovu iskazanu vrijednost.

Popisom stalnih sredstava na 31.12.2019. godine nije izvršen popis ovih ulaganja koja se još uvijek vode kao investicije u tijeku, pa samim tim nije dat ni prijedlog mjera za daljnje aktivnosti. Za iskazana stalna sredstva Grad ne vodi ni pomoćnu evidenciju, odnosno ne vodi se evidencija o materijalnoj imovini, kako je propisano člankom 22. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, člankom 7. Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i člankom 59. Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

Ne može se potvrditi da je Grad poduzimao sve potrebne mjere i aktivnosti kako bi se ulaganja u javna dobra za vodosnabdijevanje, lokalne puteve, uličnu rasvjetu i dr. koja su završena stavila u uporabu i prenijela na korištenje.

Napominjemo da je Zakonom o principima lokalne samouprave u FBiH u nadležnost jedinicama lokalne samouprave dato, između ostalog, upravljanje, financiranje i unapređenje djelatnosti i objekata lokalne komunalne infrastrukture, u koje spadaju i vodosnabdijevanje, lokalni putevi i ulična rasvjeta.

Preporuke:

- *poduzeti sve potrebne mjere i aktivnosti kako bi se ulaganja u javna dobra za vodosnabdijevanje, lokalne puteve, uličnu rasvjetu i dr., koja su završena, stavila u uporabu i koristila u svrhu za koju su i namijenjena, te kako bi njihova vrijednost bila realno iskazana;*
- *uspostaviti pomoćnu evidenciju stalnih sredstava, odnosno evidenciju o materijalnoj imovini, sukladno članku 22. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, članku 7. Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i članku 59. Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH.*

6.2.3 Kratkoročne obveze i razgraničenja

Kratkoročne obveze i razgraničenja iskazani su u iznosu od 2.509.339 KM, a čine ih kratkoročne tekuće obveze (1.305.648 KM), kratkoročni krediti i zajmovi (716.769 KM), obveze prema djelatnicima (255.790 KM) i kratkoročna razgraničenja (231.132 KM).

Kratkoročne tekuće obveze odnose se na obveze prema dobavljačima u iznosu od 1.270.903 KM i obveze prema fizičkim osobama (34.745 KM).

Kratkoročni krediti i zajmovi evidentirani su u poslovnim knjigama u ranijem periodu u iznosu od 717.225 KM, a za koja nije prezentirana dokumentacija kojom bi se potvrdilo na šta se isto odnosi. Knjiženje je izvršeno tako da je za iznos od 717.225 KM zadužen konto 141111 – krediti dati pravnim osobama, uz odobrenje konta 331332 - Obveze od domaćih snabdjevača kredita. Navedeno smo konstatovali u točki 6.2.1. Izvješća.

Kratkoročna razgraničenja odnose se na razgraničene prihode po osnovu izdanih rješenja za dodijeljeno zemljište (339.273 KM) i razgraničenja vezana za projekat kanalizacije 108.141 KM. Ugovor o supsidijarnom kreditu Grad je potpisao sa Federalnim ministarstvom financija, za izgradnju kolektora otpadnih voda, po kome je Europska investicijska banka (EIB) osigurala kreditna sredstva. Sukladno ugovoru kreditna sredstva nisu doznačena na račun Grada, već izvođaču radova uplatu vrši EIB, a Grad te uplate knjiži preko konta razgraničenja do okončane situacije. Po tom osnovu je na kratkoročnom razgraničenju knjižen iznos od 108.141 KM.

6.2.4 Dugoročne obveze i razgraničenja

Dugoročne obveze i razgraničenja iskazani su u iznosu od 8.649.203 KM. U okviru ove pozicije najznačajniji iznos odnosi se na dugoročne obveze po kreditu iz 2010. godine, zaključenim sa Federalnim ministarstvom financija za izgradnju kolektora otpadnih voda u Širokom Brijegu, po kome je Općini odobren kredit od 5.828.000 KM. Radi se o supsidijarnom kreditnom aranžmanu broj 24.569 za Projekat „Vodoopskrba i odvođenje otpadnih voda u Federaciji BiH“, po kome je Europska investicijska banka osigurala kreditna sredstva za navedene namjene. Prema prezentiranoj

dokumentaciji iskorišteno je ukupno 3.361.464 KM. Sredstva iz kredita se koriste isključivo za plaćanje dobavljačima za isporučenu robu i usluge, odnosno izvođačima za izvršene radove, a u 2019. godini dospio je i plaćen iznos od 529.085 KM.

Također, na ovoj poziciji evidentirane su dugoročne obveze po osnovu Ugovora o kreditu sa Razvojnomo bankom FBiH od 27. 5. 2019. godine za financiranje investicijskih projekata izgradnje vodovodne mreže, uređenje parka i rekonstrukciju lokalnih cesta. Kredit je odobren u iznosu od 3.000.000 KM uz kamatnu stopu od 2,5% sa rokom otplate kredita 144 mjeseca, sa 12 mjeseci grace perioda.

Ugovor o kreditu za financiranje dospjelih obveza prema dobavljačima za izvršene kapitalne projekte, po kome je Gradu odobren kredit u iznosu od 1.500.000 KM, uz fiksnu kamatnu stopu od 3,82% na godišnjem nivou. Povrat otplate kredita vrši se u 120 jednakih mjesečnih anuiteta. Grad vrši otplatu kredita mjesečno, počev od 1. 5. 2016. godine, sukladno otplatnom planu. Posljednja rata na otplatu dopijeva 1. 4. 2026. godine.

Ugovor o kreditu za financiranje i refinanciranje poreza i doprinosa Grada Široki Brijeg odobren je u iznosu od 1.500.000 KM, uz fiksnu kamatnu stopu od 3,82% na godišnjem nivou. Povrat otplate kredita vrši se u 120 jednakih mjesečnih anuiteta. Grad vrši otplatu kredita mjesečno, počev od 1. 5. 2016. godine, sukladno otplatnom planu. Posljednja rata na otplatu dopijeva 1. 4. 2026. godine.

Budući da se na kratkoročnim obvezama iskazuju obveze koje dopijevaju u roku od jedne godine, sukladno Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i riznicu trebalo je dospjele obveze po anuitetima dugoročnog kredita, preknjižiti na kratkoročne obveze.

Preporuka:

- **potrebno je obveze koje za otplatu dopijevaju u roku od jedne godine iskazati na kratkoročnim obvezama, sukladno Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i riznicu.**

6.2.5 Izvori sredstava

Izvori stalnih sredstava su u Bilanci stanja na 31. 12. 2019. godine iskazani u iznosu od 23.765.081 KM i odnose se na izvore stalnih sredstava od 19.635.900 KM i neraspoređeni višak rashoda nad prihodima od 4.129.181 KM.

Pošto je sadašnja vrijednost stalnih sredstava u aktivi Balance stanja na 31. 12. 2019. godine iskazana u iznosu od 26.954.420 KM, konstatirali smo njenu neusuglašenost sa iskazanim izvorima stalnih sredstava u iznosu od 7.318.520 KM. Nije prezentirana dokumentacija iz koje se vidi razlog nastanka neusuglašenosti stanja sredstava i izvora stalnih sredstava, a prema izjavi odgovorne osobe radi se o neusuglašenostima koje su nastale u prethodnom periodu.

Preporuka:

- **poduzeti aktivnosti na usklađivanju iskazane sadašnje vrijednosti stalnih sredstava i izvora sredstava.**

6.2.6 Popis sredstava i obveza

Rješenjem gradonačelnika od 30. 12. 2019. godine imenovano je povjerenstvo za popis imovine, sitnog inventara, novčanih sredstava, potraživanja i obveza Grada Široki Brijeg za 2019. godinu. Prema prezentiranoj dokumentaciji Povjerenstvo za popis je izvršilo naturalni popis stalnih sredstava i sačinilo popisne liste u kojima je navedeno knjigovodstveno i stvarno stanje stalnih sredstava po količini i vrijednosti.

Izvešće o izvršenom popisu sačinjeno je 31. 12. 2019. godine u kojem je konstatovana samo struktura i vrijednost stalnih sredstava, te dan prijedlog za otpis opreme bez detaljnog obrazloženja na koju se opremu otpis odnosi. Povjerenstvo nije izvršilo usporedbu knjigovodstvenog sa stanjem utvrđenim popisom, niti je uz zapisnik dostavilo prijedlog potrebnih odluka u cilju usuglašavanja

knjigovodstvenog sa stanjem utvrđenim popisom. Također smo utvrdili da popis obveza i potraživanja nije proveden. Nije prezentirana ni Odluka gradonačelnika o usvajanju Izvješća o izvršenom popisu kako je definirano člankom 71. Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH. Grad ne vodi knjigu stalnih sredstava, iako je obvezan sukladno Uredbi o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH. Stalna sredstva se vode na popisnim listama bez dodijeljenih inventurnih brojeva, a što je neophodan preduvjet za njihovu pravilnu knjigovodstvenu evidenciju.

Zbog svega navedenog, Grad nije izvršio cjelovit popis imovine i obveza na osnovu vjerodostojne dokumentacije, niti je izvršeno usklađivanje stvarnog sa knjigovodstvenim stanjem, sukladno članku 25. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, članku 18. Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i člancima od 67. do 69. Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

Preporuka:

- **popis imovine i obveza vršiti sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbi o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH.**

6.3 IZVJEŠĆE O NOVČANIM TIJEKOVIMA

U Izvješću o novčanim tijekovima iskazani su novčani primici u iznosu od 16.344.873 KM, novčane isplate 13.107.401 KM, neto novčani primici 3.107.401 KM. Saldo gotovine na početku godine iznosio je 435.881 KM, a na kraju godine 3.673.353 KM.

Izvješće o novčanim tijekovima sačinjeno je sukladno Pravilniku o financijskom izvješćivanju i godišnjem izvješću proračuna u FBiH.

7. JAVNE NABAVE

Plan javnih nabava radova i roba za 2019. godinu donesen je u siječnju 2019. godine u vrijednosti od 4.315.200 KM bez PDV-a KM. Plan nabava nije usklađen sa Proračunom Grada za 2019. godinu, s obzirom da su Planom nabava planirani značajno veći iznosi za nabavu stalnih sredstava, a što nije sukladno članku 20. Zakona o proračunima u FBiH. Planom takođe nisu obuhvaćene robe i usluge nabavljene temeljem zaključenih direktnih sporazuma u vrijednosti 168.528 KM i nabava stalnih sredstava (oprema i motorno vozilo) u vrijednosti 108.784 KM, a ugovaranju nisu prethodile ni izmjene i dopune Plana nabava.

U 2019. godini zaključeni su ugovori za nabavu roba, usluga i radova u vrijednosti od 4.894.193 KM. Ugovori su zaključeni nakon provedenih 17 otvorenih postupaka (4.602.910 KM), tri konkurentska zahtjeva (122.756 KM) i 26 direktnih sporazuma (168.528 KM).

Uzorkom smo obuhvatili provedene postupke nabave i zaključene ugovore u vrijednosti od 2.785.281 KM, od čega četiri otvorena postupka (2.695.993 KM), jedan konkurentski zahtjev za dostavu ponuda (53.109 KM) i šest direktnih sporazuma (36.179 KM).

U otvorenim postupcima nabava „Nabava radova za izgradnju glavnog dovodnog cjevovoda za naselje MZ Dobrkovići“ (906.750 KM), „Modernizacija i proširenje javne rasvjete“ (584.998 KM) i „Izgradnja glavnog dovodnog cjevovoda i objekata za naselje Mjesne zajednice Ljubotići“ (317.876 KM) procedure su pokrenute u rujnu 2019. godine. Nakon provedenih postupaka i procedura i izbora najpovoljnijih ponuđača, okvirni sporazumi zaključeni su koncem 2019. godine na period od 24 mjeseca, na temelju kojih je predviđeno zaključivanje više pojedinačnih ugovora u zavisnosti od potreba Grada.

Međutim, s obzirom na to da postupci i procedure navedenih nabava planiranih Proračunom za 2019. godinu nisu pokrenute blagovremeno, okvirni sporazumi zaključeni su koncem godine, zbog čega će njihova realizacija započeti u tekućoj godini. Stoga i ne možemo potvrditi da se provođenju javnih nabava pristupa sistemski, niti da je osigurano efikasno korištenje proračunskih sredstava sukladno članku 4. Zakona o proračunima u FBiH.

Preporuke:

- *Plan javnih nabava uskladiti sa Proračunom Grada, sukladno članku 20. Zakona u proračunima u FBiH, a njime obuhvatiti i sve planirane postupke javnih nabava;*
- *postupke i procedure javnih nabavka pokretati blagovremeno kako bi se osiguralo efikasno korištenje proračunskih sredstava planiranih za te namjene.*

8. SUDSKI SPOROVI

Prema prezentiranim podacima gradskog pravobranitelja, izvjesna je obveza Grada u iznosu od 185.336 KM po 11 predmeta za koje su donesene pravomoćne sudske presude. Grad kao tužitelj vodi jedan spor po temelju utvrđivanja i uknjižbe prava vlasništva.

Gradske službe nisu poduzimale aktivnosti kako bi se utvrdilo stvarno stanje obveza po temelju sudskih presuda i evidentirali rashodi i obveze u bilančnim evidencijama, niti su poduzimali aktivnosti kako bi se izvršilo evidentiranje potencijalnih obveza na vanbilančnoj evidenciji, kako je to propisano Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i riznicu.

Preporuka:

- *osigurati da se obveze po temelju pravomoćnih sudskih presuda iskazuju u bilančnim evidencijama, a potencijalne obveze po temelju sudskih sporova iskazati na vanbilančnoj evidenciji, sukladno Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i riznicu.*

9. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠĆA

Komentar na Nacrt izvješća o finansijskoj reviziji za 2019. godinu, Grad nije dostavio u zakonskom roku.

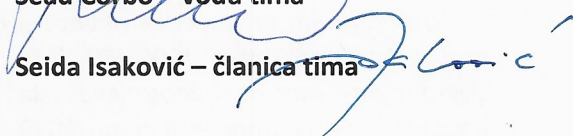
NAPOMENA: Vođa tima u reviziji do 31. 8. 2020. godine bila je Marija Marković, kojoj je s tim datumom sporazumno prestao radni odnos u Uredu za reviziju institucija u FBiH.

Rukovoditelj Sektora
za finansijsku reviziju

Sead Čorbo

Tim za reviziju

Sead Čorbo – vođa tima

Seida Isaković – članica tima

IV PRILOG: GODIŠNJA FINACIJSKA IZVJEŠĆA

Godišnje izvješće o izvršenju proračuna za 2019. godinu					
Naziv institucije: Grad Široki Brijeg					
Opis	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (3-2)	Procenat (3/2x100)
		U tekućoj godini	U prethodnoj godini		
1	2	3	4	5	6
I PRIHODI (od 1 do 16)	12.598.350	13.344.877	12.043.366	746.527	106
PRIHODI OD POREZA (1+2+3+4+5+6+7+8)	7.744.400	8.014.709	7.477.534	270.309	103
1. Porez na dobit pojedinca i poduzeća	11.300	8.876	1.967	-2.424	79
Porezi na dobit pojedinaca (zaostale uplate poreza)	11.300	8.876	1.967	-2.424	79
Porezi na dobit poduzeća	0	0	0	0	
Porez na dobit banaka i drugih finansijskih organizacija i društava za osiguranje i reosiguranje imovine i lica, pravnih lica iz oblasti elektroprivrede, pošte i telekomunikacija i pravnih lica iz oblasti igara na sreću i ostalih poduzeća	0	0	0	0	
2. Doprinosi za socijalnu zaštitu	0	0	0	0	0
3. Porezi na plaću i radnu snagu	7.300	4.401	1.055	-2.899	60
4. Porez na imovinu	510.100	506.277	459.037	-3.823	99
5. Domaći porezi na dobra i usluge	500	367	18.749	-133	73
6. Porez na dohodak	3.623.600	3.751.499	3.580.355	127.899	104
7. Prihodi od indirektnih poreza	3.495.900	3.637.721	3.321.709	141.821	104
8. Ostali porezi	95.700	105.568	94.662	9.868	110
NEPOREZNI PRIHODI (9+10)	2.883.250	2.925.939	2.794.194	42.689	101
9. Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika	70.550	64.076	59.843	-6.474	91
Prihodi od nefinansijskih javnih poduzeća i finansijskih javnih institucija	70.100	63.919	59.243	-6.181	91
Ostali prihodi od imovine	300	70	64	-230	23
Kamate i dividende primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	0	0	200	0	
Naknade primljene od pozajmica i učešća u kapitalu					
Prihodi od pozitivnih kursnih razlika	150	87	336	-63	58
Prihodi od privatizacije	0	0	0	0	
Prihodi po osnovu premije i provizije za izdanu garanciju	0	0	0	0	
10. Naknade, pristojbe i prihodi od pružanja javnih usluga, kazne i drugi prihodi	2.809.700	2.860.823	2.733.111	51.123	102
Administrativne pristojbe	202.200	227.707	186.929	25.507	113
Sudske pristojbe	0	0	300	0	
Komunalne naknade i pristojbe	600.000	578.504	566.002	-21.496	96
Ostale proračunske naknade i pristojbe	1.243.900	1.300.592	1.248.601	56.692	105
Naknade i pristojbe po federalnim zakonima i drugim propisima	689.400	693.584	643.734	4.184	101
Prihodi od pružanja javnih usluga (prihodi od vlastitih djelatnosti korisnika proračuna i vlastiti prihodi)	0	0	0	0	
Neplanirane uplate – prihodi	74.200	60.436	87.545	-13.764	81
Novčane kazne	3.000	1.040	1.240	-1.960	35
Drugi tekući prihodi	0	0	0	0	
PRIMLJENI TRANSFERI I DONACIJE (od 11 do 16)	1.970.700	2.404.229	1.771.638	433.529	122
11. Primljeni tekući transferi od inostranih vlada i međunarodnih organizacija	205.000	545.308	59.840	340.308	266
12. Primljeni tekući transferi od ostalih nivoa vlasti	1.765.700	1.858.921	1.711.798	93.221	105
13. Primljeni kapitalni transferi od inostranih vlada	0	0	0	0	
14. Kapitalni transferi od ostalih nivoa vlasti i fondova	0	0	0	0	
15. Kapitalni transferi iz nevladinih izvora	0	0	0	0	
16. Donacije	0	0	0	0	

II RASHODI (od 1 do 7)		9.146.350	8.658.164	8.482.626	-488.186	95
1.	Plaće i naknade troškova zaposlenih	2.525.900	2.597.633	2.314.525	71.733	103
	Bruto plaće i naknade plaća	2.134.900	2.213.858	1.982.568	78.958	104
	Naknade troškova zaposlenih	391.000	383.775	331.957	-7.225	98
2.	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	220.700	227.914	206.855	7.214	103
3.	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge	1.155.600	900.900	852.443	-254.700	78
	Putni troškovi	20.500	10.229	16.989	-10.271	50
	Izdaci za energiju	75.000	44.560	39.788	-30.440	59
	Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	62.500	39.617	38.064	-22.883	63
	Nabava materijala i sitnog inventara	139.500	81.802	118.280	-57.698	59
	Izdaci za usluge prevoza i goriva	47.900	42.278	40.794	-5.622	88
	Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine	0	0	0	0	
	Izdaci za tekuće održavanje	139.100	116.691	112.971	-22.409	84
	Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa	25.100	23.044	14.808	-2.056	92
	Ugovorene i druge posebne usluge	646.000	542.679	470.749	-103.321	84
4.	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	4.799.450	4.748.775	4.806.733	-50.675	99
	Tekući transferi drugim nivoima vlasti	856.000	1.107.047	920.893	251.047	129
	Tekući transferi pojedincima	1.549.050	1.143.761	1.305.244	-405.289	74
	Tekući transferi neprofitnim organizacijama	1.336.200	1.376.323	1.542.978	40.123	103
	Subvencije javnim poduzećima	972.700	1.053.533	949.380	80.833	108
	Subvencije privatnim poduzećima i poduzetnicima	20.500	13.000	20.467	-7.500	63
	Subvencije finansijskim institucijama	0	0	0	0	
	Tekući transferi u inozemstvo	0	0	0	0	
	Drugi tekući rashodi	65.000	55.111	67.771	-9.889	85
5.	Kapitalni transferi	0	0	69.199	0	
	Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti	0	0	69.199	0	
	Kapitalni transferi pojedincima	0	0	0	0	
	Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama	0	0	0	0	
	Kapitalni transferi javnim poduzećima	0	0	0	0	
	Kapitalni transferi privatnim pred. i poduzetnicima	0	0	0	0	
	Kapitalni transferi finansijskim institucijama	0	0	0	0	
	Kapitalni transferi u inozemstvo	0	0	0	0	
6.	Izdaci za kamate	261.400	182.942	232.871	-78.458	70
	Kamate na pozajmice primljene kroz državu	0	0	0	0	
	Izdaci za inostrane kamate	20.000	9.570	14.081	-10.430	48
	Kamate na domaće pozajmljivanje	241.400	173.372	218.790	-68.028	72
	Izdaci za kamate vezane za dug po izdanim garancijama	0	0	0	0	
7.	Tekuća proračunska pričuva	183.300				
	TEKUĆI SUFICIT (TEKUĆI DEFICIT) (I-II)	3.452.000	4.686.713	3.560.740	1.234.713	136
III TRANSAKCIJE U STALNIM SREDSTVIMA						
1.	Primici od prodaje stalnih sredstava	0	0	0	0	
	Primici od prodaje stalnih sredstava	0	0	0	0	
	Primici od prodaje federalnih robnih pričuva	0	0	0	0	
	Ostali kapitalni primici	0	0	0	0	
2.	Izdaci za nabavu stalnih sredstava	2.765.200	2.930.256	1.771.065	165.056	106
	Nabava zemljišta, šuma i višegodišnjih zasada	0	0	0	0	
	Nabava građevina	0	0	0	0	
	Nabava opreme	116.700	101.007	0	-15.693	87
	Nabava ostalih stalnih sredstava	0	0	0	0	
	Nabava stalnih sredstava u obliku prava	0	0	0	0	
	Rekonstrukcija i investiciono održavanje	2.648.500	2.829.249	1.771.065	180.749	107
	NETO NABAVA STALNIH SREDSTAVA (2-1)	2.765.200	2.930.256	1.771.065	165.056	106
	A. NETO POZAJMLJIVANJE (NETO ZADUŽIVANJE) = UKUPAN DEFICIT/SUFICIT (Tekući suficit/deficit – Neto nabava stalnih sredstava)	686.800	1.756.457	1.789.675	1.069.657	256
IV TRANSAKCIJE U FINANCIJSKOJ IMOVINI						
1.	Primici od finansijske imovine	0	0	0	0	

	Primljene otplate od pozajmljivanja drugim nivoima vlasti	0	0	0	0	
	Primljene otplate od pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama	0	0	0	0	
	Primljene otplate od pozajmljivanja javnim poduzećima	0	0	0	0	
	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama javnih poduzeća	0	0	0	0	
	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama privatnih poduzeća i u zajedničkim ulaganjima	0	0	0	0	
	Primljene otplate od ostalih vidova domaćeg pozajmljivanja	0	0	0	0	
	Primljene otplate od pozajmljivanja u inozemstvo	0	0	0	0	
2.	Izdaci za finansijsku imovinu	0	0	0	0	
	Pozajmljivanje drugim nivoima vlasti	0	0	0	0	
	Pozajmljivanje pojedincima, neprofitnim organizacijama i privatnim poduzećima	0	0	0	0	
	Pozajmljivanje javnim poduzećima	0	0	0	0	
	Izdaci za kupovinu dionica javnih poduzeća	0	0	0	0	
	Izdaci za kupovinu dionica privatnih poduzeća i učešće u zajedničkim ulaganjima	0	0	0	0	
	Ostala domaća pozajmljivanja	0	0	0	0	
	Pozajmljivanje u inozemstvo	0	0	0	0	
	B. NETO POVEĆANJE (SMANJENJE) FINANCIJSKE IMOVINE (1-2)	0	0	0	0	
	V TRANSAKCIJE U FINANCIJSKIM OBVEZAMA					
1.	Primici od zaduživanja	3.000.000	3.000.000	0	0	100
	Primici od dugoročnog zaduživanja	0	0	0	0	
	Zajmovi primljeni kroz državu	0	0	0	0	
	Primici od inostranog zaduživanja	0	0	0	0	
	Primici od domaćeg zaduživanja	0	0	0	0	
	Primici od kratkoročnog zaduživanja	3.000.000	3.000.000	0	0	100
	Zajmovi primljeni kroz državu	0	0	0	0	
	Primici od inozemnog zaduživanja	0	0	0	0	
	Primici od domaćeg zaduživanja	3.000.000	3.000.000	0	0	100
2.	Izdaci za otplate dugova	1.628.800	1.189.206	1.280.371	-439.594	73
	Otplate dugova primljenih kroz državu	42.600	19.697	18.908	-22.903	46
	Vanjske otplate	0	0	0	0	
	Otplate domaćeg pozajmljivanja	650.000	699.849	840.692	49.849	108
	Otplate unutarnjeg duga	936.200	469.660	420.771	-466.540	50
	Otplate duga po izdanim garancijama	0	0	0	0	
	Otkup duga	0	0	0	0	
	C. NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA) (1-2)	1.371.200	1.810.794	-1.280.371	439.594	132
	UKUPAN FINANCIJSKI REZULTAT (A+B+C)	2.058.000	3.567.251	509.304	1.509.251	173

Gradonačelnik je Godišnje izvješće o izvršenju proračuna za 2019. godinu odobrio 28. 2. 2020. godine.

Gradonačelnik
Miro Kraljević

Bilanca stanja na 31. 12. 2019. godine			
Naziv institucije: Grad Široki Brijeg			
Opis	U obračunskom periodu tekuće godine	U istom obračunskom periodu prethodne godine	Procenat (2/3)x100
1	2	3	4
I AKTIVA			
A. Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe (1+...+8)	7.969.203	4.681.462	170
1. Novčana sredstva i plemeniti metali	3.673.353	435.881	843
2. Vrijednosni papiri	0	0	
3. Kratkoročna potraživanja	389.542	339.273	115
4. Kratkoročni plasmani	814.203	814.203	100
5. Financijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	3.092.105	3.092.105	100
6. Zalihe materijala i robe	0	0	
7. Zalihe sitnog inventara	0	0	
8. Kratkoročna razgraničenja	0	0	
B. Stalna sredstva (11+14+17+18)	26.954.420	24.211.090	111
9. Stalna sredstva	29.170.716	26.022.506	112
10. Ispravka vrijednosti stalnih sredstava	2.216.296	1.811.416	122
11. Neotpisana vrijednost stalnih sredstava (9-10)	26.954.420	24.211.090	111
12. Dugoročni plasmani	0	0	
13. Ispravka vrijednosti dugoročnih plasmana	0	0	
14. Neotpisana vrijednost dugoročnih plasmana (12-13)	0	0	
15. Vrijednosni papiri	0	0	
16. Ispravka vrijednosti vrijednosnih papira	0	0	
17. Neotpisana vrijednost vrijednosnih papira (15-16)	0	0	
18. Dugoročna razgraničenja	0	0	
UKUPNO AKTIVA (A+B)	34.923.623	28.892.552	121
II PASIVA			
C. Kratkoročne obveze i razgraničenja (19+...+24)	2.509.339	3.496.797	72
19. Kratkoročne tekuće obveze	1.305.648	2.542.560	51
20. Obveze po osnovu vrijednosnih papira	0	0	
21. Kratkoročni krediti i zajmovi	716.769	716.769	100
22. Obveze prema zaposlenicima	255.790	237.468	108
23. Financijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	0	0	
24. Kratkoročna razgraničenja	231.132	0	
D. Dugoročne obveze i razgraničenja (25+26+27)	8.649.203	5.960.282	145
25. Dugoročni krediti i zajmovi	8.649.203	5.960.282	145
26. Ostale dugoročne obveze	0	0	
27. Dugoročna razgraničenja	0	0	
E. Izvori stalnih sredstava (28+29+30+31-32)	23.765.081	19.435.473	122
28. Izvori stalnih sredstava	19.635.900	17.143.162	115
29. Ostali izvori sredstava	0	0	
30. Izvori sredstava pričuve	0	0	
31. Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima	4.129.181	2.292.311	180
32. Neraspoređeni višak rashoda nad приходima	0	0	
UKUPNO PASIVA (C+D+E)	34.923.623	28.892.552	121

Gradonačelnik je Bilancu stanja na dan 31. 12. 2019. godine odobrio 28. 2. 2020. godine.

Gradonačelnik
Miro Kraljević

Izvešće o novčanim tijekovima za period izvješćivanja od 1. 1. do 31. 12. 2019. godine		
Naziv institucije: Grad Široki Brijeg		
Redni broj	Pozicija	Iznos u KM
1	2	3
	I NOVČANI PRIMICI	
1	Prihodi (od 2 do 6)	13.344.873
2	Prihodi od poreza	8.014.708
3	Neporezni prihodi	2.925.937
4	Tekući transferi (transferi i donacije)	2.404.228
5	Kapitalni transferi	0
6	Prihodi po osnovu zaostalih obveza	0
7	Kapitalni primici i transferi (8)	0
8	Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	0
9	Financiranje (od 10 do 12)	3.000.000
10	Primici od financijske imovine	0
11	Primici od dugoročnog zaduživanja	0
12	Primici od kratkoročnog zaduživanja	3.000.000
13	UKUPNI NOVČANI PRIMICI (1 + 7 + 9)	16.344.873
	II NOVČANE ISPLATE	
15	Rashodi (od 16 do 21)	8.804.561
16	Plaće i naknade troškova zaposlenih	1.881.762
17	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	1.047.641
18	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge	3.178.344
19	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	2.513.872
20	Kapitalni transferi	0
21	Izdaci za kamate	182.942
22	Kapitalni izdaci (redni broj 23)	2.930.256
23	Izdaci za nabavu stalnih sredstava	2.930.256
24	Financiranje (25 + 26)	1.372.584
25	Izdaci za financijsku imovinu	0
26	Izdaci za otplate dugova	1.372.584
27	UKUPNE NOVČANE ISPLATE (15 + 22 + 24)	13.107.401
28	NETO NOVČANI PRIMICI / ISPLATE (13 - 27) ili (27 - 13)	3.237.472
29	SALDO GOTOVINE NA POČETKU GODINE	435.881
	SALDO GOTOVINE NA KRAJU GODINE (28 + 29)	3.673.353

Gradonačelnik je Izvešće o novčanim tijekovima za period izvještavanja od 1. 1. do 31. 12. 2019. godine odobrio 28. 2. 2020. godine.

Gradonačelnik
Miro Kraljević